ရဟန်းတော်များ
နှစ်ရှည်လများ နေထိုင်သွားလာခြင်းငှာ

ရဟန်း တော်တို့ကျင့်ဝတ် (၂၂၇) ပါး

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ (နိဒါန်း)	စာမျက်နှာ
(၁)	သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ (၌၁၌) တို့၏ ပြဿနား	၁
(၂)	အာပတ်သင့်ခြင်း အကြောင်း (၆) ပါး	၁
(၃)	ရဟန်း (၈) မျိုး	၁
(၄)	ပညတ် (၉) မျိုး	၂
(၅)	အာပတ် (၇) မျိုး	၂
(၆)	ဒိပ္ပအို (၄) ပါး	၃
(၇)	အာပတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်း (၆) ပါး	၃
(၈)	ကိရိယာပြုခြင်း၏အစွမ်း အားဖြင့်အာပတ် (၅) မျိုး	၄
(၉)	သညာ၏အစွမ်း အားဖြင့်အာပတ် (၂) မျိုး	၄
(၁၀)	စိတ်၏အစွမ်း အားဖြင့်အာပတ် (၂) မျိုး	၅
(၁၁)	ဝတ္ထုအစွမ်း အားဖြင့်အာပတ် (၂) မျိုး	၅
(၁၂)	ကမ္မအစွမ်း အားဖြင့်အာပတ် (၂) မျိုး	၅
(၁၃)	အဓိကရဏ်း (၄) ပါး	၆
(၁၄)	သမထ (၇) ပါး	၆
(၁၅)	သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရခြင်း အကျိုး (၁၀) ပါး	၇
(၁၆)	အာပတ်မသင့်သောပုဂ္ဂိုလ် (၆) မျိုး	၈

စာမျက်နှာ	အကြောင်းအရာ (၂၂၇-ပါး သောသိဒ္ဓာပုဒ်များ)			အမှတ်စဉ်
၉	(၄) ပါး	သိက္ခာပုဒ်	ပါရာဇိက	(၁၇)
၁၃	(၁၃) ပါး	။	သံဃာဒိသေသ	(၁၈)
၁၈	(၂) ပါး	။	အနိယတ	(၁၉)
၁၉	(၁၀) ပါး	သိဒ္ဓာပုဒ်	(၁) နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ်	(၂၀)
၂၃	(၁၀) ပါး	။	(၂) ကောသိယဝဂ်	(၂၁)
၂၇	(၁၀) ပါး	။	(၃) ပတ္တဝဂ်	(၂၂)
၃၂	(၁၀) ပါး	။	(၄) ပုသုဝါဒဝဂ်	(၂၃)
၃၆	(၁၀) ပါး	။	(၅) ဘူတဂါမဝဂ်	(၂၄)
၃၉	(၁၀) ပါး	။	(၆) ကိဉ္စိဒနဝါဒဝဂ်	(၂၅)
၄၃	(၁၀) ပါး	။	(၇) ရောဇနဝဂ်	(၂၆)
၄၆	(၁၀) ပါး	။	(၈) အစေလကဝဂ်	(၂၇)
၅၀	(၁၀) ပါး	။	(၉) သုရာပါနဝဂ်	(၂၈)
၅၄	(၁၀) ပါး	။	(၁၀) သပ္ပါဏကဝဂ်	(၂၉)
၅၈	(၁၂) ပါး	။	(၁၁) သဟဓမ္မိကဝဂ်	(၃၀)
၆၁	(၁၀) ပါး	။	(၁၂) ရတနဝဂ်	(၃၁)

ကြယ်ဝင်	ဆွေမျိုးသား	ဘွဲ့ထူး
၆၅	ဦးဘ (၁) ဟိုး	(၄၂)
၆၆	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၄၃)
၆၇	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၄၄)
၆၈	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၄၅)
၆၉	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၄၆)
၇၀	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၄၇)
၇၁	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၄၈)
၇၂	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၄၉)
၇၃	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၀)
၇၄	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၁)
၇၅	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၂)
၇၆	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၃)
၇၇	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၄)
၇၈	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၅)
၇၉	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၆)
၈၀	ဦးဘ (၀၀) ဟိုး	(၅၇)

ဆွေမျိုးသား ဘွဲ့ထူး

ဦးဘ (၁) ဟိုး ဦးနှောင်းဦး၊ ဦးစောကြာပြည်၊ ဖြစ်ဖွဲ့မင်း၊ စောဂုဟိုး

ဦးဘ (၀၀) ဟိုး ဦးဘိုးကြီး၊ ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဂ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဃ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (င) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (စ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဆ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဇ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဈ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ည) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဋ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဌ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဍ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဎ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဏ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (တ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ထ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဒ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဓ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (န) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ပ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဖ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဗ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဘ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (မ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ယ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ရ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (လ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဝ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (သ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဟ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (ဠ) ဦးစောကြာပြည်၊ ဦးဘိုးကြီး (အ) ဦးစောကြာပြည်

ဆင်းရဲသားသမဝတ (၅) ဟိုး

မှတ်ချက်။ ဆင်းရဲသားသမဝတ (၅) ဟိုး ကိုနီခြင်း၊ ဖွင့်ကောင်းပြပြီး၊ ဖြစ်ဖွဲ့မင်း၊ စောဂုဟိုး

(၁) သိဒ္ဓဝပုဒ်ပဿတိရာဂ(ဌာန)
တိုင်းပြည်မှာ

၁။ စေသာလီပြည်၊
၂။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊
၃။ သာဝတ်ပြည်၊
၄။ အာဠဝီပြည်၊
၅။ ကောသမ္ဗီပြည်၊
၆။ သင်္ကဿတိုင်း
၇။ ဘဂ္ဂတိုင်း ။

(၂) အာဝဇ္ဇနသမ္ပဋိစ္ဆာဒိကိစ္စကြောင်း (၆) ပါး

၁။ အလွန်တော၊ အရှက်မရှိခြင်း ၊
၂။ အသွေးကောတော၊ မသိခြင်း ၊
၃။ ကုက္ကုစ္စဖြစ်တတော၊ အပ် မအပ်သံသယဖြစ်ခြင်း ၊
၄။ အကုသိုလ်-ကုသိုလ်သဘောတရားမဟုတ်သော အရာ၌
အပ်၏ဟုထင်မှတ်ခြင်း ၊
၅။ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်သဘောတရား၊ အပ်သော အရာ၌
မအပ်ဟုထင်မှတ်ခြင်း ၊
၆။ သတိသမ္မောသ၊ သတိလွတ်ကင်းခြင်း ။

(၃) ရဟန်း (၈) မျိုး

၁။ ဇေတိကာမျှဥပသမ္ပဒါ၊ ရဟန်းလာလဲဆိုကာမှုဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊
၂။ သရဏာဂမနူပသမ္ပဒါ၊ သရဏဂုံ(၃)ပါး ဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊
၃။ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ၊ ဩဝါဒကိုခံယူကာမှုဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊
၄။ ပဉ္ဉာဝေါကာရကမ္မူပသမ္ပဒါ၊ ပြဿနာကိုဖြေဆိုသဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊
၅။ အဋ္ဌဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ၊ ဂရုစပါး သောဂရုဒဏ်တရား တို့ကိုဝန်ခံသဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊
၆။ ဒူတေနူပသမ္ပဒါ၊ တမံဒူတစ်ယောက်ကြောင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊
၇။ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ၊ ဉာတ်ကမ္မဝါစာဂရုစ်ကြီးဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊
၈။ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ၊ ဉတ်လျှင် (၄) မြောက်သောကမ္မဝါစာဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ။

(၄) <u>ပဿတိ (၉) ပါး</u>

၁။ မူလပဿတိ၊ ပဌမဈာနိး စွဘပဿတိခြင်း၊

၂။ အနုပဿတိ၊ နောက်ထပ်ပဿတိခြင်း၊

၃။ အနုပဿနာပဿတိ၊ ပြစ်မှုမြေပေါ်သေး မှီပဿတိခြင်း၊

၄။ သမ္ဗဉ္ဇာပဿတိ၊ အလုံးစုံသောအရပ်ဒွန်အကြိုးဝင်သောပဿတိခြင်း၊

၅။ ပဒေသပဿတိ၊ မဇ္ဈိမဒေသဒွန်သောအကြိုးဝင်သောပဿတိခြင်း၊

၆။ သောဓိရဏာပဿတိ၊ ရဟန်းယောကျ်ားဝ၊ ရဟန်းမိမ္မ (၂) မျိုးလုံးဆက်ဆံသောပဿတိခြင်း၊

၇။ အသောဓိရဏာပဿတိ။ (က) ရဟန်းမိမ္မတို့နှင့်မဆက်ဆံဘဲ၊ ရဟန်းယောကျ်ားတို့အားသာဆက်ဆံသော ပဿတိခြင်း၊

(ခ) ရဟန်းယောကျ်ားတို့နှင့်မဆက်ဆံဘဲ၊ ရဟန်းမိမ္မတို့အားသာဆက်ဆံသော ပဿတိခြင်း၊

၈။ နောတောဝပဿတိ၊ (က) ရဟန်းယောကျ်ားအတွက်သာ၊ သက်သက်သေစေအပ်သောပဿတိခြင်း၊

(ခ) ရဟန်းမိမ္မအတွက်သာ၊ သက်သက်သေစေအပ်သောပဿတိခြင်း၊

၉။ ဥဘတောဝပဿတိ၊ ရဟန်းယောကျ်ားဝ၊ ရဟန်းမိမ္မ (၂) ဦးလုံးဆက်ဆံသောပဿတိခြင်း။

(၅) <u>အာဝပတ် (၇) မျိုး</u>

၁။ ပါရာဇိကာပတ်၊ (သာသနာတော်မှဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်သောအာပတ်ဖြစ်သည်)၊

၂။ သံဃာဒိသိကာပတ်၊ (သံဃာဖြင့်သာအပြစ်ကိုကုစားရသောအာပတ်ဖြစ်သည်)၊

၃။ ထုလ္လစ္စယဉ်းအာပတ်၊ (ပါရာဇိကနှင့် သံဃာဒိသိကာအာပတ်တို့မှတပါး အပြစ်အကြီးဆုံးသောအာပတ်ဖြစ်သည်)၊

၄။ ပါစိတ်အာပတ်၊ (ကုသိုလ်စိတ်ကိုကျဆေတတ်သောအာပတ်ဖြစ်သည်)၊

၅။ ပါဋိဒေသနီယာပတ်၊ (အသိးအခြားဒေသနာကြားရသောအာပတ်ဖြစ်သည်)၊

၆။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ (မကောင်းမှုကိုပြုတတ်သောအာပတ်ဖြစ်သည်)၊

၇။ ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်၊ (မကောင်းသဖြင့်ပြောဆိုအပ်သောအာပတ်ဖြစ်သည်)။

(၆) ဝိပအို့ (၄) ပါး

၁။ သီလဝိပအို့၊ ပါဂုဇ်ကအာဝပတ် နှင့်သံဃဒိသိက်အာဝပတ် များ သည်
(သီလပျက်စီး ခြင်း သို့ ရောက် သော ကြောင့်) သီလဝိပအို့။

၂။ အာဝစိတ္တဝိပအို့၊ ကြွင်း သော၊ ထုန္နဒ္ဓဉီး ပါစိတ် ပါဠိ ဒေသနာ ဒုက္ကဋ် ဒုဘာသိ အာဝပတ်
(၅) မျိုး တို့သည် (အကုသုလ်ပျက်စီး ခြင်း သို့ ရောက် သော ကြောင့်) အာဝစိတ္တဝိပအို့။

၃။ ဒိဋ္ဌဝိပအို့၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌ-အန္တဂ္ဂါဟိက ဒိဋ္ဌတို့သည် (အယူပျက်စီးခြင်း သို့ ရောက် သော ကြောင့်)
ဒိဋ္ဌဝိပအို့၊

၄။ အာဇီဝဝိပအို့၊ အသက်မွေး မှုကိုအ ကြောင်း ပြု၍ ပဉ္စတ် တော်မူအပ်ကုန် သော
သိက္ခာပုဒ် (၆) ပါး တို့သည် အာဇီဝဝိပအို့။

မှတ်ချက်။ သိက္ခာပုဒ် (၆) ပါး တို့အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိနိစ္ဆယအကဉ်ပဒေ
စာမျက်နှာ (၁၉) ဖွင့်ပြသို့ပါ။

(၇) အာပတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်း (၆) ပါး

၁။	ကာယော၊	ကိုယ်၊
၂။	ဝါစာ၊	နှုတ်၊
၃။	ကာယဝါစာ၊	ကိုယ်နှုတ်၊
၄။	ကာယစိတ္တံ၊	ကိုယ်စိတ်၊
၅။	ဝါစာစိတ္တံ၊	နှုတ်စိတ်၊
၆။	ကာဝါစာစိတ္တံ၊	ကိုယ်နှုတ်စိတ်။

(ကိုရိယာ)

(၈) ပြုခြင်းဂဏအစွမ်းအာဒေးဖြင့်

ပြုသောအာဝပတ်(၅)မျိုး

၁။ ကိုရိယ သမုဒ္ဓာန မပြုအာပတ်သင့်ကိုပြုခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သောအာဝပတ်မျိုး ၊

၂။ အရိုကိယ သမုဒ္ဓာန ပြုအာပတ်သင့်ကို မပြုခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သောအာဝပတ်မျိုး ၊

၃။ ကိုရိယာကိုရိယသမုဒ္ဓာန မပြုအာပတ်သင့်ကိုပြု၊ ပြုအာပတ်သင့်ကို မပြုခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သောအာဝပတ်မျိုး ၊

၄။ သိယာကိုရိယ သိယာ အကိုရိယ သမုဒ္ဓာန၊ ဂုဏ်ခါ မပြုအာပတ်သင့်ကိုပြုခြင်း ကြောင့်ဖြစ်၍၊ ဂုဏ်ခါပြုအာပတ်သင့်ကို မပြုခြင်း ကြောင်းဖြစ်သောအာဝပတ်မျိုး ၊

၅။ သိယာကိုရိယ၊ သိယာကိုရိယာကိုရိယ သမုဒ္ဓာန ဂုဏ်ခါမပြုအာပတ်သင့်ကိုပြုခြင်း ကြောင့်ဖြစ်၍ ဂုဏ်ခါ မပြုအာပတ်သင့်ကိုပြု၊ ပြုအာပတ်သင့်ကို မပြုခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သောအာဝပတ်မျိုး ။

(သညာ)

(၉) သညာဇောအစွမ်းအာဒေးဖြင့်

ပြုသောအာဝပတ်(၂)မျိုး

၁။ သညာဇိမေဒုံ လွန်ကြွေးလို့သောသညာမရှိက လွတ်နိုင်သောအာဝပတ်မျိုးဖြစ်သည်။

၂။ နောသညာဇိမေဒုံ လွန်ကြွေးလို့သောသညာမရှိစေကာမူ မလွတ်နိုင်သောအာဝပတ်မျိုးဖြစ်သည်။

(၁၀) စိတ်၏အစွမ်းအာဒါဖြင့်

ပြဌာန်းသောအာဝဘတ် (၂) မျိုး

၁။ သစိတ္တကဝါ၊ သစိတ္တကဝါဟူသည် သမုဒ္ဒဝါန်ကြောင့်သာဖြစ်သောအာဝဘတ်မျိုး ဖြစ်သည်၊

၂။ အစိတ္တကဝါ၊ အစိတ္တကဝါဟူသည် သမုဒ္ဒဝါန်ကြောင့်ဖြစ်၏၊ သစိတ္တကဝါမဟုတ်၊ အစိတ္တကဝါဟူသည် သမုဒ္ဒဝါန်ကြောင့်ဖြစ်၏၊ ဖြစ်သောအာဝဘတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

(၁၁) ဥတုဇ်၏အစွမ်းအာဒါဖြင့်

ပြဌာန်းသောအာဝဘတ် (၂) မျိုး

၁။ လောကဝဋ္ဋ၊ လောကအပြစ်လည်းကိုက် အာဝဘတ်လည်းသင့်သောအာဝဘတ်မျိုး ၊

၂။ ပဏ္ဏာဘိဋ္ဌ၊ လောကအပြစ်ကားမဟုတ်၊ ဘုရားပဿတိမျှသာအာဝဘတ်သင့်သောအာဝဘတ်မျိုး ။

(၁၂) ကမ္မဇ်၏အစွမ်းအာဒါဖြင့်

ပြဌာန်းသောအာဝဘတ် (၃) မျိုး

၁။ ကာယကမ္မ၊ ကာယဒွါရ၌ရောက်သောအာဝဘတ်မျိုး ဖြစ်သည်၊

၂။ ဝစီကမ္မ၊ ဝစီဒွါရ၌ရောက်သောအာဝဘတ်မျိုး ဖြစ်သည်၊

၃။ ကာယကမ္မ-ဝစီကမ္မ ဒွါရနှစ်မျိုးလုံး၌ရောက်သောအာဝဘတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

(၁၃) အဓိကဂုဏ်း (၄) ပါး

၁။ ဝိဝါဒါဓိကဂုဏ်း ။ (စမ္မ အစမ္မ စသော ဘေဒကရဝတ္ထု (၁၀) ပါး ကို ဖြင့်ငြင်း ခုံခြင်း သည့်၊ ဝိဝါဒါဓိကဂုဏ်း မည်၏)၊

၂။ အနုဝါဒါဓိကဂုဏ်း ။ (ဝိပက္ခ် ၄ ပါး တို့တွင် တပါး ပါး သော ဝိပက္ခ်ကို ဖြင့်စွတ် စွဲခြင်း သည့်၊ အနုဝါဒါဓိကဂုဏ်း မည်၏)၊

၃။ အာပတ္တာဓိကဂုဏ်း ။ (အာပတ် ၇ ပုံတို့သင့်ရောက်ခြင်း သည့်၊ အာပတ္တာဓိကဂုဏ်း မည်၏)၊

၄။ ကိစ္စာဓိကဂုဏ်း ။ (အပလောကနကံ၊ ဥက္ခိပ်ကံ၊ ဥက္ခိပ် ဒုတိယကံ၊ ဥက္ခိပ် စတုတ္ထကံ ၄ ပါး တို့တွင် တပါး ပါး သော ကံပြုခြင်း သည့် ကိစ္စာဓိကဂုဏ်း မည်၏)။

(၁၄) သမထ (၇) ပါး ။

၁။ သမ္မုခါဝိနယ၊ (မျက်မှောက်ကိုအဓိကရုဏ်း ကိုငြိမ်း စေခြင်း ၊ သမ္မုခါဝိနည်း)၊

၂။ သတိဝိနယ၊ (ကဟတ္ထ ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေး ရသော သတိဝိနည်း)၊

၃။ အမူဠှဝိနယ၊ (ရူး သွပ် သောရဟန်း အား ပေး ရသော အမူဠှဝိနည်း)၊

၄။ ပဋိညာယ-ကာရကတ္တ သမထ (ဝန်ခံသဖြင့်ပြုအပ် သော သမထ)၊

၅။ ယေဘုယျသိကာ-သမထ (ဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရာသို့လိုက်၍ဆုံး ဖြတ် ရသော သမထ)၊

၆။ တဿပါပိယျသိကာသမထ (ယုတ်မာ သောရဟန်း အား ပြုရသော ဝိနည်း)၊

၇။ တိဏဝတ္ထာရက သမထ (မစင်ကို မြှုပ်ဖြင့်ဖုံး လွှမ်း သကဲ့သို့ အာပတ်ကို ဖုံး ဖိထား ရသော ဝိနည်း)။

(၁၅) <u>သိဇ္ဇာပုဒ် ပဿတိ ဂုဏ်ခြင်း အကျိုး (၁၀) ပါး</u>

၁။ သံဃသုဋ္ဌုတာဝယ၊ သံဃာတော်၏ ကောင်း ပါပြီဟူဝန်ခံကျင့်သုံး ရန်၊

၂။ သံဃဖါသုတာဝယ၊ သံဃာတော်များ ချမ်း သာစေရန်၊

၃။ ဒုမ္မင်္ကိုနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာဝယ၊ အကျင့်သီလ ဖေါက်ဖျက်သူတို့ကို နှိမ်နင်း ရန်၊

၄။ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ ဖါသုဝိဟာဂါဝယ၊ အကျင့်သီလကို ချစ်မြစ်နှုံး သောဂဟန်း တို့ချမ်း သာစွာနေနိုင်ရန်၊

၅။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာဝယ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော အာသဝေါတရား တို့ကို စောင့်စည်း ရန်၊

၆။ သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာဝယ၊ နောင်ဖြစ်လွဲကုန်သော အာသဝါတရား တို့ကို ပယ်ရှား ရန်၊

၇။ အပ္ပသန္နာနံ မသာဒါယ၊ မကြည်သိုးသော သောသူတို့ကို ကြည်သိုစေရန်၊

၈။ ပသန္နာနံ ဘိယ္ယော ဘာဝါယ၊ ကြည်သိုပြီး သောသူတို့ကို တိုး၍ကြည်သိုစေရန်၊

၉။ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ၊ သူတော်ကောင်းတရား ``သာသနာသုံး ရပ်`` တည်တန့်ရန်၊

၁၀။ ဝိနယာနုဂ္ဂဟာဝယ၊ ဝိနည်း စည်း မျဉ်း ဥပဒေကို ချီး မြှောက်ရန်။

(၁၆) အာပတ်မသင့်သောပုဂ္ဂိုလ် (၆) မျိုး

၁။ အဇာနန်တဲ့သူ၊ မသိသောပုဂ္ဂိုလ် (အိပ်ပျော်နေလို့မသိလိုက်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး)၊

၂။ အသာဒိယန်တဲ့သူ၊ မသာယာသောပုဂ္ဂိုလ် (ဥပုလဝက်ထေရီ ဂဟန်ခွာမကဲ့သို့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး)၊

၃။ ဥမ္မာအ်ကသူ၊ ရူးသောပုဂ္ဂိုလ် (မစင်မှန်း မသိအောင်ရူးသောပုဂ္ဂိုလ်မျိုး)၊

၄။ ခိတ္တအ်စိတ္တသူ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်သောပုဂ္ဂိုလ် (မစင်မှန်း မသိအောင်စိတ်ပျံ့လွင့်သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုး)၊

၅။ ဝေဒနာဋ္ဋသူ၊ ဝေဒနာနှိပ်စက်လွန်း၌ဘာမျှမသိသောပုဂ္ဂိုလ်မျိုး)၊

၆။ အာဒိကမ္မိကာနဉ္စ၊ အာစအာဉီး လွန်ကြွားသောပုဂ္ဂိုလ် (ဂျင်သုဒိန်ကဲ့သို့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး)။

သံဃာ ဒေသေသ သိက္ခာပုဒ် (၁၃) ပါး

သံဃာဖြင့် အပြစ်မှစင်ကြယ်အောင် ကုစား ရသေသိက္ခာပုဒ်

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ် ရာတိုင်းပြဋ္ဌာ	အကြောင်း ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရဝ
၁	သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ် (သုတ်လွှတ်ခြင်း)	သာဝတ္ထိပြဋ္ဌာ	အာရှင် သေယျသက	လက်ဖြင့်လှုံ့လှုပ်၍သုတ်လွှတ်ခြင်း ကြောင့် သိန္ဒသာပုဒ် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ သုတ်လွှတ်လိုစိတ် ရှိခြင်း ။ ၂။ လှုံ့လှုပ်ခြင်း ။ ၃။ သုတ်လွှတ်ခြင်း ။
၂	ကာယသံသဂ္ဂသိန္ဒသာပုဒ် (မိန်း မ၏ကိုယ်လက်ကိုဆွဲကိုင်သုံးသပ်ခြင်း)	သာဝတ္ထိပြဋ္ဌာ	အာရှင် ဥဒါယီ	မိန်း မ၏ကိုယ်လက်အင်္ဂါကိုဆွဲကိုင်သုံးသပ်ခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ မိန်း မဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မိန်း မမှန်း သိခြင်း ၊ ၃။ မိန်း မမှန်း သိခြင်း ၊ ၄။ ကိုင်တွယ်လိုစိတ် ရှိခြင်း ၊ ၅။ လှုံ့လှုပ်ခြင်း ၊ ၆။ ကိုင်တွယ်ခြင်း ။
၃	ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ် (မေထုန်နှင့်စပ်သော ဂုံးရင်း ကြမ်းတမ်း သောစကား ပြောဆိုခြင်း)	သာဝတ္ထိပြဋ္ဌာ	အာရှင် ဥဒါယီ	မေထုန်နှင့်ဆိုင်သောမြီးရုံးစား စကား ပြောဆိုခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ မိန်း မဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မိန်း မမှန်း သိခြင်း ၊ ၃။ မေထုတ်စကား ပြောလို စိတ် ရှိခြင်း ၊ ၄။ မေထုတ်စကား ပြောခြင်း ၅။ ပြော သောခဏ၌သိခြင်း

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂ်ါရုဝ်
၄	အဘာဘာဝမပါဂိုစဝ်ဃသိက္ခါပုဒ် (မိမိအလိုရှိသောဘာဝမဂုဏ်ဖြင့်လုပ်ကျွေးရခြင်း၏ကျေးဇူးကိုပြောဆိုခြင်း)	သာဝတ္ထိပြည်	အာရှင်ဥဒါယီ	မေထုတ်ဖြင့်လျှဥဒါန်းရခြင်း၏ကျေးဇူးကိုပြောဆိုခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ မိန်းမဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မိန်းမမှန်းသိခြင်း ၊ ၃။ မေထုန်အလျှံခံလိုစိတ်ရှိခြင်း၊ ၄။ ကျေးဇူးပြော၍ တောင်းခံခြင်း ၅။ အလျှံခံရသေမိန်းမကသိခြင်း။
၅	သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ် (မိန်းမနှင့်ယောကျ်ားကိုအောင်သွယ်ခြင်း)	သာဝတ္ထိပြည်	အာရှင်ဥဒါယီ	မိန်းမနှင့်ယောကျ်ားကိုအောင်သွယ်လုပ်ခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ မိန်းမယောကျ်ားဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ အောင်သွယ်ထိုက်ခြင်း ၊ ၃။ အောင်သွယ်မည်ဟုဝန်ခံခြင်း ၄။ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်း ၊ ၅။ ပြန်ပြောခြင်း ။
၆	ကုဋီကာရသိက္ခာပုဒ် (ကျောင်းဒါယကာမရှိတဲ့ကုလားတိုင်တောင်းလို့ကျောင်းဆောက်ခြင်း)	အာဠဝီပြည်	အာဠဝီပြည်သား ရဟန်းများ	လျှဥဒါန်းသူကျောင်းဒါယကာမရှိတဲ့ မိမိအတွက်ကျောင်းငယ်ဆောက်ခြင်း ကို၊ ဘုရားအထွာဖြင့် အလျား ၁၂ထွာ၊ အနံ ၇ထွာ နေရာကိုလွန်၍ ရဟန်း များ မတိတ်ကြားဘဲ ကျောင်း ဆောက်ခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ ကုဋီ - ၃ - မျိုး တွင်တမျိုးမျိုးဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ကုဋီအတိုင်း အာတာရှိခြင်း ၊ ၃။ ကုဋီနေရာမသွန်ပြခြင်း ၊ ၄။ ပမာဏကိုလွန်ခြင်း ၊ ၅။ မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၆။ နေထိုင်ကို့ရာဖြစ်ခြင်း ၊ ၇။ အင်္ဂတေထိမ်းခြင်း ။

ခွဲတိုင်	သီကွာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတိုင်းပြဿိ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရပ်
ရ	စံဟာရကာရသီဗွာပုဒ် (မိမိအတွက် ကျောင်းဒါယကာရှိပြီး လွှဲသင်းတစီးလွှဲသွားလည်း လောက်သောဥပစာရနေရာမှ ရိသောကြီး သောကျောင်းကို ရဟန်းတို့ကိုမပန်ကြားဘဲ ဆောက်လုပ်ခြင်းကြောင့် သီဗွာပုဒ်ပဿတ် တော်မူ၏။	ကောသမ္ဗီပြည်	အာရှင်ဆန္နာ	မိမိအတွက် ကျောင်းဒါယကာရှိပြီး လွှဲသင်းတစီးလွှဲသွားလည်း လောက်သော ဥပစာရနေရာမှ ရိသောကြီး သောကျောင်းကို ရဟန်းတို့ကိုမပန်ကြားဘဲ ဆောက်လုပ်ခြင်းကြောင့် သီဗွာပုဒ်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ကုဋိ - ၃ - မျိုးတို့တွင်တမျိုးမျိုးဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ကုဋိအတိုင်းအတာရှိခြင်း ၊ ၃။ နေရာမသွန်ပြုခြင်း ၊ ၄။ မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၅။ နေထိုင်ဘို့ရာဖြစ်ခြင်း ၊ ၆။ အင်္ဂတော်ကဲ့သို့ပလိမ်းကျုံခြင်း ။
ဂ	ဒုဋ္ဌဒေါသသီဗွာပုဒ် (ဒေဿထွက်၍ရဟန်းတပါးကို ပါရာဇိကာအာပတ်ဖြင့်ဖွဲ့စွဲခြင်း)	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	မေတ္တိယဘူမဇကရဟန်း များး	အရှင်ဒဗ္ဗကို သဘဃနာတော်မူရွေလျော့စေ၍၊ ပါရာဇိကာအာပတ်ဖြင့်ဖွဲ့စွဲခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ရဟန်း ကိုဖွဲ့စွဲခြင်း ၊ ၂။ ပါရာဇိကာမကျူးဟူအမှတ်ရှိခြင်း ၃။ ဖွဲ့စွဲလောက်သောအရွယ်အနေမရှိခြင်း ၊ ၄။ သဘဃနာတော်မူရွေလျော့စေ၍မျက်မှောက်ဖွဲ့စွဲခြင်း ၊ ၅။ ဖွဲ့စွဲခံရသူကချက်ခြင်း သိခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်း ပြဋ္ဌာန်	အကြောင်း ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာပဲရာဝ်
၉	ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ် (ဒေါသထွက်၍အခြား သဘင်၏အပေါ်ဆင်တူယိုးမှားတင်စား၍ ရဟန်းတပါး ကို ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်စွပ်စွဲခြင်း)	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	မေတ္တိယဘုမဇက ရဟန်း များ	အရှင်ဒဗ္ဗကိုသဘဿနာတော်မူရှိလျှော့စေ၍၊ အခြား သဘင်၏အပေါ်ဆင်တူယိုး မှား တင်စား၍ ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်စွပ်စွဲခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ ရဟန်း ကိုစွပ်စွဲခြင်း ၊ ၂။ ပါရာဇိကမကျဟုအမှတ် ရှိခြင်း ၃။ စွပ်စွဲလေ၁က်သောအခြေအနေမရှိခြင်း ၊ ၄။ သဘဿနာတော်မူရှိလျှော့စေလို၍မျက်မှောက်စွပ်စွဲခြင်း ၊ ၅။ ရဟန်း၏အာမဍိကိုအခြားသဘင်ဝါအပေါ်တင်စားခြင်း ၊ ၆။ စွပ်စွဲခံရသော ရဟန်း ချက်ခြင်း သိခြင်း ။
၁၀	သံဃဘေဒသိက္ခာပုဒ် (သံဃာကွဲပြားအောင်အား ထုတ်ခြင်း)	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	အရှင်ဒေဝဒတ်	ဒေဝဒတ်သည်သီသွတ် သောသံဃာကို ကွဲပြားအောင်အား ထုတ်ခြင်းကြောင့် သိက္ခာပုဒ်ပညတ် တော်မူ၏	၁။ သံဃာကွဲအောင်အား ထုတ်ခြင်း ၊ ၂။ ကမ္မဝါဒတိုက်၍သမနုဘာသနကံပြုခြင်း ၊ ၃။ ကမ္မဝါပြီး ဆုံး ခြင်း ၊ ၄။ အယူဝါဒကိုမစွန့်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတို်င်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုပ်
၁၁	ဘေဒါနုဝတ္တုအသိက္ခာပုဒ် (သံဃာထွဲပြား အောင်အား ထုတ် ရသောရဟန်း၏နောက် သို့လိုက်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း)	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	ရဟန်း များ	သံဃာထွဲပြား အောင်အား ထုတ် သော အရှင် ဒေဝဒတ်၏ နောက်သို့အတူလိုက်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ သံဃာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ကမ္မဝါဘတ်၍ သမနုဘာသနကံပြုခြင်း ၊ ၃။ ကမ္မဝါစာပြီး ဆုံး ခြင်း ၊ ၄။ အယူကိုမစွန့်ခြင်း ။
၁၂	ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပုဒ် (သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်ဆိုဆုံး မခံကြခြင်း)	ဘောဇမ္မိပြည်	အရှင်ဆန္နာ	ပါတိမောက်လာသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် ၃-ကြိမ်တိုး မသော်လည်း ၊ အယူဝါဒကိုမစွန့်ခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ မဆိုမဆုံး မထိုက်သူဟု ပြောခြင်း ၊ ၂။ ကမ္မဝါဘတ်၍ သမနုဘာသနကံပြုခြင်း ၊ ၃။ ကမ္မဝါပြီး ဆုံး ခြင်း ၊ ၄။ အယူဝါဒမစွန့်ခြင်း ၊
၁၃	ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ် (ဒါယကာ – ဒါယိကာမတို့၏ သဒ္ဓါတရား ကိုဖျက်ဆီး တတ်သောသိက္ခာပုဒ်)	သာဝတ္ထိပြည်	အာယုဇီဝုနဇ္ဈသုက	ပန်းပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ဒါယိကာ – ဒါယိကာမတို့၏သဒ္ဓါတရား ကိုဖျက်ဆီး သော ရဟန်း ကိုသုံး ကြိမ်တိုင်ဆိုဆုံး မသော်လည်း အယူကိုမစွန့်ခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ ဆိုဆုံးမသော ရဟန်း တို့အား ဆန္ဒါဂတိလိုက်သည် စသည် ပြောဆိုခြင်း ၊ ၂။ ကမ္မဝါဥာတ်ဖြင့်သမနုဘာသနကံပြုခြင်း ၊ ၃။ ကမ္မဝါပြီး ဆုံး ခြင်း ၊ ၄။ အယူဝါဒကိုမစွန့်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတိုင်းပြဿ်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရုပ်
၁	ပထမအနိယတသိက္ခာပုဒ် (အာပတ်မမြဲသေသိက္ခာပုဒ်) ပါရာဇိကအာပတ်သံဃာဒိသေသအာပတ်၊ ပါစိတ်အာပတ်တို့ဖြင့်ယုံကြည်ထိုက်သည့်အတိုင်းဆုံးဖြတ်အပ်၏။	သာဝတ္ထိပြဿ်	အာရှင်ဥဒါယိ	မိန်း မနှင့်နှစ်ယောက်ထဲမေထုန်မှီဝဲဘို့ရန်အကာအဝှက်ရှိသောနေရာ၌နေထိုင်ခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ်ပဿတ်တော်မူ၏။	ပါရာဇိက အာဂါ။ သံဃာဒိသိသ် အာဂါ။ ပါစိတ် အာဂါ။ ထိုကိသင့်ရာဖြင့်ဆုံးဖြတ်အပ်၏။
၂	ဒုတိယအနိယသိက္ခာပုဒ်။ (အာပတ်မမြဲသေသိက္ခာပုဒ်) သံဃာဒိသိသ်အာပတ်၊ ပါစိတ်အာပတ်တို့ဘွင်တ ပါး ပါးဖြင့်ယုံကြည်ထိုက်သည့်အတိုင်းဆုံးဖြတ်အပ်၏။	သာဝတ္ထိပြဿ်	အာရှင်ဥဒါယိ	မိန်း မနှင့်နှစ်ယောက်ထဲကာမဂုဏ်စကား ပြောဘို့ရန်လွယ်ကူသောနေရာ၌ထိုင်နေခြင်း ကြောင့်သိက္ခာပုဒ်ပဿတ်တော်မူသည်။	သံဃာဒိသေသ အာဂါ။ ပါစိတ် အာဂါ။ ထိုကိသင့်ရာဖြင့်ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

အမှတ်စဉ်	သီကျော်ပုဒ်နှင့်ဘသာပြန်	ပဿတိဂါတိုင်းပြဿိ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါဂရိယ
၃	<u>တတိယ-ဘထိန္ဒသီကျောပုဒ်</u> သင်္ကန်း ခံယူရာဘာဝလမဟုတ်ဘဲ အခါမဲ့ဘာဝလွှဲအလျှောခံရသောသင်္ကန်း ကို တလထက်ကျော်လွန်၍ထား ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	ရဟန်း များ	ရဟန်း များ တို့သည်သင်္ကန်း ခံယူရာဘာဝလမဟုတ်ဘဲ အခါမဲ့ဘာဝလွှဲသင်္ကန်း ကိုအလျှောခံယူ၍တလထက်အလွန် (အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ) သိုမှီး ထား ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တေဝိမုဏ် ။	၁။ မိမိသင်္ကန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ နေ့ရက်အရေအတွက်သို့ ရောက်ခြင်း ၊ ၃။ သင်္ကန်း ကြောင့်ကြ၊ကျောင်း ကြောင့်ကြမှုကို မပြုတိုက်ခင်း ခြင်း ၊ ၄။ အပိုသင်္ကန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၅။ တလထက်ကျော်လွန်ခြင်း ။
၄	<u>ပဌမဇနပဒဝတ္ထုသီကျောပုဒ်</u> ဆွေမျိုး မတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမအား သင်္ကန်းဟောင်း ကိုဖွတ်ဆုံး လျော်ခိုင်း ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	အာရှင်ဥဒါယိ	အာရှင်ဥဒါယိသည် ဆွေမျိုး မတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမအား ၊ သင်္ကန်း ဟောင်း ကိုဖွတ်ဆုံး လျော်ခိုင်း ခြင်း ကြောင့် ပဿတိ တေဝိမုဏ် ။	၁။ သင်္ကန်း ဟောင်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ၁၂-တောင်ဥပစာရ၌နေ၍ ဆွေမျိုး မဟော်စပ်သောဘိက္ခုနီမကို စေခိုင်းခြင်း ၊ ၃။ ထိုဘိက္ခုနီမက ဖွတ်ဆုံး လျော်တခုခုကိုပြုလုပ်ခြင်း ။
၅	<u>စီဝရပဋိဂ္ဂဟကသီကျောပုဒ်</u> လက်ခံယူခြင်း မဟုတ်ဘဲ ဆွေမျိုး မတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမ၏ သင်္ကန်း ကိုအလျှောခံယူခြင်း ။	ရာဇဂြိုဟ်ပြဿိ	အာရှင်ဥဒါယိ	အာရှင်ဥဒါယိသည် လယူခြင်း မဟုတ်ဘဲ ဆွေမျိုး မတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမ၏ လက်မှသင်္ကန်း ကိုအလျှောခံယူခြင်း ကြောင့် ပဿတိ တေဝိမုဏ် ။	၁။ အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာလေးကိ သောသင်္ကန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ လှယ်မှုမရှိခြင်း ၊ ၃။ ဆွေမျိုး မတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမ၏လက်မှခံယူခြင်း ။

သီကျွာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတိရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဓ
<u>အသတ္ထဘဝီသဘ္ဘိသိကွာပုဒ်</u> ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောလူဒါယကာ ဒါယိကာမကို (သက်နှံအလှူခံရခြင်း ၊ သက်နှံပျက်စီးခံရခြင်းမှတပါး) သက်နှံကိုတောင်းခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	အရှင်ဥပနန္ဒ	သာကိုဝင်မင်းသားအရှင်ဥပနန္ဒသည် ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောသူဌေးသိုးအာဒါးသက်နှံကို တောင်းခံခြင်းကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ အဓိဋ္ဌါနိဝိဘပ္ပန္နာလောကိသောသက်နှံးဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ သက်နှံးအလှူခံရခြင်း။ သက်နှံပျက်စီးခြင်းမျိုးမဟုတ်ခြင်း။ ၃။ ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမတို့လက်မှခံယူခြင်း ။
<u>တတ္ထဇာတိသိကွာပုဒ်</u> သက်နှံးအလှူခံရခြင်း၊ သက်နှံးပျက်စီးခြင်း ခံရသောလာနှံးကို ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောဒါယိကာ-ဒါယိကာမတို့ဖိတ်မံခေါ်အရာအလှူခံရသောတွင် (ဒွိဇုံ) ထက်ပိုလွန်၍အလှူခံခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒန္တဂိရိဟတ္ထိနီး(၆)ပါး	ဆဒ္ဒန္တဂိရိဟတ်း (၆) ပါး တို့သည် အတိုင်းအရှည်ပမာဏနှိုက်မသိဘဲမှား စွာသောသက်နှံးတို့ကိုအလှူခံယူခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ ဒွိဇုံထက်ပိုလွန်ခြင်း ၊ ၂။ သက်နှံးအလှူခံရခြင်း ၊ သို့ဟုတ် သက်နှံးပျက်စီးခြင်းခံရခြင်း ၊ ၃။ ဆွေမျိုးမတော်စပ်သူဖိတ်မံမထားသူကိုတောင်းခံခြင်း ၄။ တောင်း၍သက်နှံးရခြင်း ၊
<u>ပဋ္ဌမဥပဒ္ဒုဿိတ္ထိသိကွာပုဒ်</u> ဆွေမျိုးမတော်စပ်သူဖိတ်မံထား သူမဟုတ်သောဒါယိကာဒါယိကာမက ရဟန်းကိုရည်စူး၍သက်နှံးကိုးခုထား ရာဝယ် ထိုအလှူရှင်ထံသက်နှံးကိုးထက်ထူးထူးထွေထွေစီမံခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	အရှင်ဥပနန္ဒ	သာကိုဝင်မင်းသားအရှင်ဥပနန္ဒသည် ဆွေမျိုးမတော်ဖိတ်မံမထား သောသူထံသို့သွား၍ရည်မှန်းသည်ထက်သက်နှံး ရရှိရေး အတွက်စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ အပိုအလွန်ကိုအလိုရှိခြင်း ၊ ၂။ ဆွေမျိုးမတော်စပ်သူဖိတ်မံမထား သူကို တောင်းခံခြင်း ၃။ တောင်းခံခြင်း ကြောင့် သက်နှံးရရှိခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီးသန့်ပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရလဒ်
၉	<u>ဒုတိယဥပဇ္ဈာယသီလဝဏ္ဏနာပုဒ်</u> ဆွမ်းမတော်စဉ်သူ ဖိတ်မံထား သူမဟုတ် သော ဒါယိကာဒါယိကာမ (နှစ်ဦးတို့က) ရဟန်း ကို ရည်ဘုံသားကိန်း ဘိုး ဝတ္ထု ဥပမာ၊ ဆုံအဖွဲ့ရှင်မျာ ထံတဦးတယောက်စီလွှဲခြင်း ထက်နှစ်ဦး ၎ပါင်းရှစ်ထပ်သော် စီမံဖြစ်၎င်း၊ ရည်မှန်းထိုး သည်ထက်ပို၍ကုန်ကျ အောင်စီမံခြင်း ။	သဝဏ်ကိုပြည်	အရှင်ဥပနန္ဒ	သာကိုဝင်မင်း သား အရှင်ဥပနန္ဒသည် ဆွမ်းမတော်ဖိတ်မံမထား သော သူများ ထံသို့သွား ရောက်၍ ရည်မှန်းထား သည်ထက်သက်နှံ များ ရရှိရေး အတွက်စီမံ ဆောင်ရွက်ခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ အဝိုအလွန်ကိုအလိုရှိခြင်း ၊ ၂။ ဆွမ်းမတော်သူ ဖိတ်မံမထား သူတို့ထံ တောင်း ခံခြင်း ၊ ၃။ တောင်း ခံခြင်း ကြောင့် သက်နှံ ရရှိခြင်း ။
၁၀	<u>ရာဇာသိန္ဒဝပုဒ်</u> သက်နှံ ကုန်လို ရှိပါကအလျှံခံကို ရန်ဖိတ်မံထား သူထံ ရောတနာ ပုံကို ရေလောင်းအောင် နှုတ်မြွက်မှုဖြင့်၊ နှုတ်မမြွက်ဘဲ ရပ်ရှင်ဖြင့် အဖန်ဖန်အလျှံခံခြင်း ။	သဝဏ်ကိုပြည်	အရှင်ဥပနန္ဒ	သာကိုဝင်မင်း သားအရှင်ဥပနန္ဒသည် သက်နှံ လျှံနှိန်း မည်သို့သို့ ဒါယိကာဒကာ ခေတ္တ ဆိုင်း ငံ့ပါဦးဟု လျှောက်ထား သည်ကိုနားမ ထောင်ဘဲပြုခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ရဟန်းသွန်ပြ သောကဲ့သို့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ ရဟန်းအား လျှောက်ထား ခြင်း ၊ ၃။ ၃-ကြိမ် တောင်းခြင်း ၊ ၆-ကြိမ်ရပ်ခြင်း ထက်ပို၍ အား ထုတ်ခြင်း ၊ ၄။ ထိုအား ထုတ်မှုကြောင့်ရခြင်း

အမှတ်စဉ်	သီကျဝပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿဝရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဝ်
၁၁	ကောသိယသိက္ခာပုဒ် ပိုးချည်နှင့်ရေသဏ်း သောအခင်း ကိုပြုလုပ်ခြင်း ။	အာဠဝီပြည်	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါး	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ပိုးချည်ကိုပြုလုပ်သူတို့ထံသို့ချဉ်း ကပ်၍၊ ပိုးချည်တို့ကိုယက်ကြကုန်၊ ငါတို့အား လည်း ပေးကြကုန်၊ ငါတို့သည်ပိုးချည်နှင့်ရေသောအခင်း ကိုပြုလုပ်လိုကုန်၏ဟု တောင်းခံခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ ပိုးချည်ဖြင့်ရေသနှောခြင်း ၂။ မိမိအတွက်ပြုလုပ်ခြင်း ၊ ၃။ ရဟိုခြင်း ။
၁၂	သုန္ဒရီဘဝဋ္ဌကသိက္ခာပုဒ် အဖြူအနီအကြောင်အကျဉ်း အဆင်း တို့နှင့်မရေဘဲအနက်ရောင်သက်သက်ရှိသောသိုး မွေးတို့ကိုအခင်း ပြုလုပ်ခြင်း။	ဝေသာလီပြည်	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါး	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် အဖြူအနီအကြောင်အကျဉ်း အဆင်း တို့နှင့်မရေဘဲအနက်ရောင်သက်သက်ရှိသောအခင်း ကိုပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ အနက်ရောင်သိုး မွေးဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မိမိအတွက်ပြုလုပ်ခြင်း ၊ ၃။ ရဟိုခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီးခြားပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ် ရာတိုင်းပြဿ်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဝ်
၁၃	ဒွေဘာဂသီးခြားပုဒ် အခင်း ပြုလုပ်ခြင်း နှင့်စပ်လျဉ်း၍ (၁) အဖြူရောင်၊ (၂) အသိုအရွှေစသော ကြောင်သောအဆင်း ရှိသောသိုးမွေး (၁)ဆ၊ ထို့ပြင် (၃) အနက်ရောင်သိုး မွေး ကိုမူ (၂) ဆက်ထက်ပို၍ထိခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿ်	ဆဗ္ဗ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်အခင်း ကိုပြုလုပ်ရာတွင် (၁) အဖြူရောင်သိုး မွေး ၂ဆ၊ (၂) အသိုအရွှေစသော ကြောင်သောအဆင်း ရှိသောသိုး မွေး ၁ဆ၊ ထို့ပြင် (၃) အနက်ရောင်သိုး မွေး ကိုမူ ၂ဆထက်ပို၍ထသို့၍အခင်း ကိုပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ အခြားသောသိုး မွေး တို့ထက်အနက်ရောင်သိုး မွေး ဘ (၂) ဆထက်ပို၍လွန်ခြင်း ၊ ၂။ မိမိအတွက်ပြုလုပ်ခြင်း ၊ ၃။ ဂရိုခြင်း ။
၁၄	ဆဗ္ဗဃသီးခြားပုဒ် သိုးမွေးအခင်း ကိုပြုလုပ်ပြီး (၆) နှစ်တွင်း ဝယ် (ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ) အသစ်အခင်း ကို တောင်းခံခြင်း။	သာဝတ္ထိပြဿ်	ရဟန်း များ	ရဟန်း အများ တို့သည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သိုးမွေးအခင်း များ ကိုပြုလုပ် ခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ အခင်း အသစ်ပြုလုပ်ခြင်း ၊ ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ဂရိုခြင်း ။

အမှတ်	သီဟဝပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတိုင်းပြဿ်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂ်ိရဝ်
၁၅	**နိသိဒနသိဒ္ဓဝပုဒ်** နေရာထိုင်ခင်း ကိုပြုလုပ်ရာတွင် အခင်း ဟောင်း မှာကုရား ရှင်၏အထွာတော်ဖြင့်(၁)ထွာပမာဏမျှ လေးတံဖြတ်ပစ်အခင်း သစ်အတွင်း ၌ ထည့်သွင်း မပြုလုပ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿ်	ရဟန်း အများ	ရဟန်း တို့သည် နေရာထိုင်ခင်းများ ကို ချုပ်လုပ်၍အရပ်ဘက်စုတ်ဆောက်တည် ရာ၌ခင်္ဂင်း ၊ ပိဿာပါတ်စုတ်ဆောက်တည် ရာ၌ခင်္ဂင်း ၊ ပံ့သုကူစုတ်ဆောက်တည် ရာ၌ခင်္ဂင်း အသုံး ပြုကြကုန် သော ကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏ ။	၁ ။ အခင်းသစ်အတွင်း ၌အဆင်း ဟောင်း ကိုမထည့်သွင်း ဘဲ ပြုလုပ်ခြင်း ၊ ၂ ။ မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃ ။ ရဟိခြင်း ။
၁၆	**ဇန္ဓုကလေဝမသိဒ္ဓဝပုဒ်** သိုးငယ်မွေး တို့ကိုအလှူခံရရှိ၍ ဥယျဉ်နာထကိလေသ ၌ ကုယ်တိုင် ဆောင်ယူသွား ခြင်း။	သာဝတ္ထိပြဿ်	အမည်သိမရ ဟရဟန်း တပါး	အမည်သိမရ အား ဖြင့်မထင်ရှား သော ရဟန်း တော်ဝပါး သည်သိုး မွေး တို့ကို ဥယျဉ်နာထကိလေသ ၌ကိုယ်တိုင်ယူ ဆောင် သွား ခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏ ။	၁ ။ အဝတ်အထည်မပြုလုပ်ရသေး သောသိုး မွေးချိသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂ ။ ရဟိခြင်း ၊ ၃ ။ ကိုယ်တိုင်ဥယျဉ်နာထကိလေသ ၌ယူဆောင်သွား ခြင်း ၊ ၄ ။ အသွား အပြန် ဆောင်ယူခြင်း မျိုး မဟုတ်ခြင်း ၊ ၅ ။ နေထိုင်ဘို့ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိခြင်း ၊ (နေထိုင်လိုစိတ်ယုသွား သော်အပြစ်မရှိ) ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာပတ်ရပ်
၁၇	ဇဋ္ဌကလောမဓါဝါပနသိက္ခာပုဒ် ဆွမ်းများမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမကိုသုံးမွှေးတို့ကိုလွှဲဖွတ်ခိုင်းခြင်း။	သက္ကတိုင်း	ဆမ္ဗဋ္ဌိရဟန်း(၆)ပါး	ဆမ္ဗဋ္ဌိရဟန်း(၆)ပါးတို့သည်ဆွမ်းများမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမတို့အားသုံးမွှေးတို့ကိုလွှဲဖွတ်ခိုင်းခြင်းကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ ဆွမ်းများမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ လွှဲဖွတ်ခိုင်းခြင်း ။
၁၈	ဂူပဓိယသိက္ခာပုဒ် ရွှေငွေကိုအလှူခံယူခြင်း။	ရာဇဂြိုလ်ပြည်	သဂကိဝင်မင်းသားအရှင်ဥပနန္ဒ	သဂကိဝင်မင်းသားဖြစ်သောအရှင်ဥပနန္ဒသည်ရွှေငွေကိုအလှူခံယူခြင်းကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ ရွှေငွေဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း ။ ၃။ ကိုယ်တိုင်(သို့မဟုတ်)သူတပါးအားခံယူခြင်း ၊ ခံယူစေခြင်း ။
၁၉	ဂူပဓိယသံဃဝါဟာရသိက္ခာပုဒ် ရွှေငွေနှင့်ပစ္စည်းလဲလှယ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆမ္ဗဋ္ဌိရဟန်း(၆)ပါး	ဆမ္ဗဋ္ဌိရဟန်း(၆)ပါးတို့သည်ရွှေငွေနှင့်အထူးထူးအပြားသောပစ္စည်းတို့နှင့်လဲလှယ်ခြင်းကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ လဲလှယ်အပ်သောဝတ္ထု၊ လဲလှယ်ကြောင်းဝတ္ထု၂ဆို့တွင်တခုခုဟာကိန်းရွှေငွေဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ လဲလှယ်ခြင်း ။
၂၀	ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ် ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်ပြုခြင်း(အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း)	သာဝတ္ထိပြည်	သဂကိဝင်မင်းသားအရှင်ဥပနန္ဒ	အရှင်ဥပနန္ဒသည် ပရိဗိုဇကိရဟန်းနှင့်အတူအရောင်းအဝယ်ပြုခြင်းကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ ကဋ္ဌိယဝတ္ထုရဟန်းတို့အားအဝတ်သောပစ္စည်းဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ သိတင်းသုံးဘော်မဟုတ်ခြင်း၊ ၃။ ရောင်းဝယ်မှုကိုရောက်ခြင်း ။

သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရပ်
ပဏ္ဍသိက္ခာပုဒ် ဆယ်ရက်ထက်အလွန် (အဓိဋ္ဌာန်ဝီဇကပွနာမပြုအပ် သောအပိုသပိတ်ကို ဆောင်ထားခြင်း၊	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂုဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂိုဂုဟန်း (၆) ပါး တို့သည်ဆယ်ရက်ထက်အလွန် (အဓိဋ္ဌာန်ဝီဇကပွနာမပြု အပ်သောအပိုသပိတ်ကို ဆောင်ယူထားခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ မိမိသပိတ်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ နေ့ရက်အရေအတွက်သို့ ရောက်ခြင်း ၊ ၃။ အဓိဋ္ဌာန်ဝီဇကပွနာမပြု အပ်သောအပိုသပိတ်ဖြစ် ခြင်း ၊ ၄။ ဆယ်ရက်ထက် ကျော်လွန်ခြင်း။
ဥနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပုဒ် ကွဲမျှ - ချုပ်ရာ (၅) ချက်မပြည့်သေး သောသပိတ်ရှိလျက် သပိတ်သစ်ကို တောင်းခံခြင်း၊	သက္ကတိုင်း	ဆဗ္ဗဂိုဂုဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂိုဂုဟန်း (၆) ပါး တို့သည်အနည်း ငယ်ကဲ့ကာမျှဖြင့်၄င်း ၊ ပဲ့ကာမျှဖြင့် ၄င်း သပိတ်များ စွာတို့ကိုအလှူခံယူခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ အဓိဋ္ဌာန်တင် လျော်ကိုက်သော သပိတ်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ အလှူခံပါဟုမဖိတ်ဘူး သူထံ တောင်းခံခြင်း ၊ ၄။ တောင်း၍ရခြင်း ။

အမှတ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ် ရာတို်းပြဿ်	အကြောင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါဂပိ
၃	ကာသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ် ထောပတ်-ဆီဥ၊ ဆီး ပျား ရည်၊ တင်လဲ၊ ပစ္စည်းငါး မျိုး တို့ကို ဆေး အဖြစ်အကပ်ခံပြီး နောက် ရ-ရက်ထက် ကျော်လွန်၍သိမ်း ဆည်းထားခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ရဟန်း အများ	ရဟန်း တို့သည်မကျန်းမာသောအခါ သုံး ဆောင်ရန် ထောပတ်-ဆီဥ၊ ဆီ၊ ပျား ရည်၊ တင်လဲပစ္စည်း ငါး မျိုး တို့ကိုအကပ်ခံ ပြီး နောက် ရ-ရက်ထက် ကျော်လွန်၍ သိမ်း ဆည်း ထား ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ မိမိပစ္စည်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ နေ့ရက်အရေအတွက်သို့ ရောက်ခြင်း ၊ ၃။ ရ-ရက်ထက် ကျော်လွန်၍ သိုဝှက် ဆည်း ထား ခြင်း ။
၄	ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပုဒ် မိုး ရေခံသင်္ကန်း ကို ရှာရာ ခေတ် ၊ ချုပ်ဆိုး ၍ဝတ် ရာ ခေတ် ကာလမဟုတ်တဲ့ ရှာချုပ် ဝတ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၁) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် မိုး သင်္ကန်း ၏ ရှာရာ ခေတ် ချုပ်ဆိုး ၍ တ် ရာ ခေတ် ကာလမဟုတ်တဲ့ အခါမဲ့ကာလ၌ ရှာ ချုပ်ငင်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ မိမိဆွေးကြိုးခြင်း ၊ ၂။ အခါမဟုတ်တဲ့ ရှာခြင်း ၊ ၃။ ရှာ၍ ရခြင်း ။
၅	စီဝရအစ္ဆိန္နသိက္ခာပုဒ် မိမိ၏ ဝေယျာဝစ္စကြီး ငယ်ကို လုပ်ပေး လိမ့်မည်ဟူ သော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ရဟန်းအား သင်္ကန်း ကို ပေး ပြီး နောက် မျှော်လင့်ချက် မကုန်ကုန်သည် သော အခါ ပေးပြီး သော သင်္ကန်း ကိုလုယူ စေခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အာဂုံဥပနန္ဒ	အာဂုံဥပနန္ဒသည် မိမိ၏ ဝေယျာဝစ္စကြီး ငယ်ကိုလုပ်ပေး လိမ့်မည်ဟူ သော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ရဟန်း တပါး အား ကိုယ်တိုင် သင်္ကန်း ကို ပေး ပြီး သည့် နောက် ပို၍ မျှော်လင့်ချက်အတိုင်း မကုန်ကုန်သို့ အမျက် ထွက်ပြီး ပြန်၍လုယူခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ အဓိဋ္ဌာန်မကပ္ပနာလောက် သော သင်္ကန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ကိုယ်တိုင် ပေး ခြင်း ၊ ၃။ ကိုယ့်ဥစ္စာဟုအမှတ် ရှိခြင်း ၊ ၄။ အလုခံရသူက ရဟန်း ဖြစ်ခြင်း ၅။ စိတ်ဆိုး ၍လုခြင်း ။

စဉ်မှတ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ် ရာတိုင်းပြဋ္ဌာန်	အကြောင်း ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာပတ်ရပ်
၂၆	သုတ္တ ဝိဘင်္ဂသိက္ခာပုဒ် ကိုယ်တိုင် ချည်ကို တောင်း၍ ရအံ့ကမ်း သည်တိုင်းသွား၍ သင်္ကန်း ကိုယ်စေခြင်း ။	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	ဆဒ္ဒ ဠိ ရဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒ ဠိ ရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ဆွေမျိုးမတော်စပ်သူဖိဝါ မံမထားသူ့ဝတ်ထံသို့ကိုယ်တိုင် ချည်ကို တောင်းပြီး ရအံ့ကမ်း သည်တို့အား သင်္ကန်း ကိုယ်လုပ်စေခြင်းကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁ ။ သင်္ကန်း ကိုယ်တိုင်ရှာ၍ တောင်း သော ချည်ဖြစ်မိခြင်း ၊ ၂ ။ မိမိအတွက်ဖြစ်မိခြင်း ၊ ၃ ။ မအပ်သော နှဲသား ဖြင့် တောင်းခြင်း ၊ ၄ ။ မအပ်သော နှဲသား ဖြင့်ယက် စေခြင်း ။
၂၇	မဟာပေသကာရဝတ္ထု သိက္ခာပုဒ် သင်္ကန်း လျှံမည့်အလျှံရှာင်က မဖိတ်ဘဲ ရက်ကမ်းသည်ထံသွား၍ နှိုက်ဆွဲခြင်းမှ ဖြေ ချည်ထက်ပို၍ ကုန်ကျ အောင် စီမံခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အရှင်ဥပနန္ဒ	အရှင်ဥပနန္ဒသည် သင်္ကန်း လျှံဒါန်း သည့် အလျှံရှာင်က ဖိတ်ကြားထားခြင်းမရှိဘဲ ဆွေမျိုး မတော်စပ်သော ရက်ကမ်း သည်တို့ထံသို့သွား ၍ ရည်မှန်း ထား သည်ထက်ပို၍ ကုန်ကျ အောင် စီမံခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁ ။ ဆွေမျိုး မတော်စပ်သော ဖိတ်ကြားထားခြင်းမရှိသော အလျှံရှာင်တို့ကယက်ခိုင်း သော ရက်ကမ်း သည်ထံသွား၍ ပို လွန် အောင် စီမံခြင်း ၊ ၂ ။ မိမိသင်္ကန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃ ။ ရဟန်း ၏စကား ကြောင့် ချည်ပို ကုန်ခြင်း ၊ ၄ ။ သင်္ကန်း ကို ရခြင်း ။

မှတ် ၁၌	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြဋ္ဌာန်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာပတ်ရပ်
၂၈	အနေ္တဝာသိကသိက္ခာပုဒ် သာဝတ္ထိပြဋ္ဌာန်	သာဝတ္ထိပြဋ္ဌာန်	ရဟန်းအများ	ရဟန်းတို့သည်သင်္ကန်းအလျှံခံယူရာဝယ်လဲမဟုတ်ဘဲ ခရီးသွားမည်သူစသောအလျှံရှင်များ ပေါ်ပေါက်၍အလျှံခံသူရှိပြီး သောသင်္ကန်းကိုအလျှံခံယူရာသတ်မှတ် သောကာလထက်အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲထားခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ မိမိဝိုင်သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ သင်္ကန်းအလျှံခံယူရာမဟုတ်သောသီတင်းကျွတ်လပြည့်မတိုင်မှီ (၁၀) ရက်အတွင်း၌ရအာပ်ခြင်း၊ ၃။ အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာမပြုခြင်း၊ ၄။ သင်္ကန်းကာလကိုလွန်အောင်ထားခြင်း။
၂၉	သာဝတ္ထိသိက္ခာပုဒ် တောကျောင်းနေတိစီဝရကိုသင်္ကန်းအောင်ပုဂိုလ်မဝါကဝိရဟန်းသည်သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်ဝါရက်နေ့မှတန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၁လအတွင်း၌ဘေးအန္တရာယ်ရှိခဲ့သော်ဆွမ်းခံရာ၌သင်္ကန်း ၃-ထည်တို့တွင် တထည်ထည်ကိုဆွမ်းခံရာ၌ထား နိုင်၏။ နေမြဲကျောင်း မှအခြားကျောင်းသို့သွား ခဲ့သော်(၆)သည့်ထက်ကျော်လွန်၍သင်္ကန်းနှင့်ကင်းဆိုနေခြင်း။	သာဝတ္ထိပြဋ္ဌာန်	ရဟန်းအများ	ရဟန်းတို့သည်တောကျောင်း၌နေထိုင်ကြပြီး ပုဂိုလ်မဝါကဝိ၍သီတင်းကျွတ်သောအခါ၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်ဝါရက်နေ့မှတန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ(၁)တလအတွင်း၌ဘေးအန္တရာယ်ရှိခဲ့သော်ဆွမ်းခံရာ၌သင်္ကန်း ၃-ထည်တို့တွင်တထည်ထည်ကိုဆွမ်းခံရာ၌ထားနိုင်၏။ နေမြဲကျောင်း မှအခြားကျောင်းသို့ပြောင်းသွားခဲ့သောအဆိုပါသင်္ကန်းနှင့်ပြည့်ထက်အလွန်ကင်းဝေးနေခြင်းကြောင့်ပညတ်တော်မူ။	၁။ အဓိဋ္ဌာန်တင်အာပ်သောတိစီဝရိတ်သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ ကထိနံမခင်းခြင်း၊ ၃။ မကျန်းမာ၍ခွင့်ပြုခံရသေးပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ခြင်း၊ ၄။ ၆-ညဉ့်ထက်ပို၍ကင်းခြင်း။

မှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ် ၇ တို့ငြင်းပြသည်	အကြောင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကဲဖြတ်
၀	<u>ပဌိဏာတသိက္ခာပုဒ်</u> သံဃာ၌ ရည်မှန်းထိုး သော အလျှူပစ္စည်း မှန်းသိလျက် မိမိသို့ ရရှိ အောင် ခံယူခြင်း ။	သဝတ္ထိုပြသည်	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါးတို့သည် သံဃာအား လျှူဒါန်း ရန် ရည်မှန်း ထား အပ် သော အလျှူပစ္စည်း မှန်း သိလျက် မိမိတို့ ရရှိ အောင် ဆောင် ရွက်ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် တော် မူ ၏ ။	၁ ။ သံဃာအား လျှူရန် ရည်မှန်း ပြီး ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂ ။ ထိုသို့ ရည်မှန်း ပြီး ကြောင်း သိလျက်နှင့် မိမိသို့ ရအောင် အား ထုတ်ခြင်း ၊ ၃ ။ ရရှိခြင်း ။

(၁) သုဒ္ဓပါစိတ် (၉၂) အာပတ်ဖြစ်သည့်အခါ ကုသိုလ်စိတ်များ၊ ပေါက်ကွယ်သွေး သောသိက္ခာပုဒ်များ

မုသာဝါဒဝဂ်

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ် ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြု သောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရဝဏ်
၁	မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ် လိမ်လည်၍ ပြောဆိုခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	သာကိုဝင်မင်းသား အာရှင်ဟတ္ထက	အာရှင်ဟတ္ထကသည် တိတ္ထိတို့နှင့်စကား ပြောဆို သောအခါမသိသည်ကိုသိသည်၊ သိသည်ကို မသိဟူလိမ်လည်၍ ပြောဆိုခြင်း ကြောင့် ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ အလွဲအမှား၊ ကိုမှတ်မှား စေလိုခြင်း ၊ ၂။ အိုဃ - နှုတ် (၂) ပါး တို့တွင် တပါးပါး ကိုပြုခြင်း ။
၂	ဩမသဝါဒသိက္ခာပုဒ် ရဟန်း ကိုဆဲရေး ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်သိလဝန်ရဟန်း တို့နှင့်ငြင်း ခုံကြပြီး ထို ရဟန်း တို့ကိုဆဲရေး ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ ဆဲရေး သူကရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ ကြမ်းတမ်း သောစကားများ တို့ဖြင့်ဆဲရေး ခြင်း ၊ ၃။ အဆဲခံရသူကဆဲမှန်း သိခြင်း၊ ၄။ သင်္ဃာပြုမှုများ မဟုတ်ခြင်း ။
၃	ပေသုညသိက္ခာပုဒ် ခြေဝပစ်ဝုံး တိုက်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် အချင်းချင်း သင်း ခဲကြကုန် သောခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား ကြကုန် သောရဟန်း တို့အားခြေဝပစ်ဝုံး တိုက်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ သင်း ခုံ၍ဆဲရေး ခံရသူထံ ပို့ဆောင်ခြင်း ၊ ၂။ မိမိကိုချစ်စေလိုပြီး သူ၂ဦး ကွဲစေလိုခြင်း ၊ ၃။ ခြေဝပစ်ဝုံး တိုက်ခံရသူက နာလန်လည်ခြင်း ။
၄	ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ် လူသာမဏေကိုသံပြိုင် ပါဠိအဋ္ဌကထာများ ကိုပို့ချပေးခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် လူဒါယကာတို့ကိုသံပြိုင် ပါဠိအဋ္ဌကထာများ ကိုပို့ချပေးခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ လူ - သာမဏေဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ သံပြိုင် ပါဠိအဋ္ဌကထာကိုပို့ချပေးခြင်း ၊ ၃။ သံပြိုင် ရွတ်ခြင်း ။

အမှတ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတိရာတိုင်းပြဿ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရပ်
၅	သဟသေယျသိက္ခာပုဒ် တမိုးတဲ့တဿ်းသောကျောင်းဒ်လူ၊ သိမဏော်တိရိစ္ဆာန်တို့နှင့်အတူတကွ (၃) သဉ်ဥထက်ပို၍အိပ်ခြင်း ။	အာဒိစ္စဝံပြည်	ရဟန်းအများ	ရဟန်းတို့သည် လူ၊ သိမဏော်တိရိစ္ဆာန်တို့နှင့်အတူတကွ တမိုးတဲ့တဿ်းသောကျောင်းဒ်၌ (၃) သဉ်ဥထက်ပို၍အိပ်ခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏ ။	၁။ အာပတ်သင့်လောက်သောကျောင်းအိပ်ရာနေရာဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ လူစသည်တို့နှင့်တကွအိပ်ခြင်း၊ ၃။ လေးရက်မြောက်နေဝင်ခြင်း ။
၆	ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ် မိမွန်ဒ်တမိုးတဲ့တဿ်းသောကျောင်းအိမဏရဝ်အရဝ်ရဝ်တို့ဒ်၌အိပ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အာရဉ်အနုရုဒ္ဓါ	အာရဉ်အနုရုဒ္ဓါသည် မိမွန်ဒ်တမိုးတဲ့တဿ်းသောကျောင်းဒ်အိပ်ခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏ ။	၁။ အာပတ်သင့်လေါက်သောကျောင်းအိပ်ရာနေရာဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မိမွန်ဒ်အတူအိပ်ခြင်း ၊ ၃။ နေဝင်ခြင်း ။
၇	ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ် အနီးအပါးဒ်နားလဿ်သူလူယောကျ်ားမရှိဘဲ မိမွန်အား (၆) ခွန်းထက်ပို၍ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို ဟောခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အာရဉ်ဥဒါယိ	အာရဉ်ဥဒါယိသည် အနီးအပါးဒ်နားလဿ်သူ လူယောကျ်ားမရှိဘဲ မိမွန်အား ပါဠိအဋ္ဌကထာတရား ကို ဟောကြားခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏ ။	၁။ ပါဠိအဋ္ဌအထာတရားကို (၆) ခွန်းထက်ပို၍ ဟောခြင်း၊ ၂။ တတိယနားလဿ်သောမိမွဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ဣရိယာပုတ်အပြောင်းအလွဲမရှိခြင်း ၊ ၄။ တတိယနား လဿ်သူလူယောကျ်ားမရှိခြင်း ၊ ၅။ ပြဿနာဖြေသောအရာမဟုတ်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီဟဝါပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရပ်
၈	ဘုတာရေဝခေနုသိက္ခာပုဒ် ဗျာနိမဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ကို လူသာမကောအားအမှန်အတိုင်း ပြောကြား ခြင်း ။	ဝေသာလီပြည်	ဝဏ္ဏမုခဒါမြစ်ကမ်း ပါး၌နေထိုင်ကုန် သောရဟန်းများ	ဝဏ္ဏမုခဒါမြစ်ကမ်း ပါးနေနေထိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တပါး - တပါး၏ဗျာနိ - မဂ် - ဖိုလ် ရကြောင်းများကိုအမှန်အတိုင်း ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ပဿာတော်မူ၏။	၁။ ဗျာနိ-မဂ်-ဖိုလ်အမှန်ရှိခြင်း၊ ၂။ လူသာမကောအား ပြောကြားခြင်း၊ ၃။ ပြောပြီးခဏ၌သိခြင်း ၊ ၄။ သူတပါး ကိုမသွန်ပြုခြင်း ။
၉	ဒုဋ္ဌဿေ ရေဝစနသိက္ခာပုဒ် ပြောဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသောလှူးဏ်သင့်သောသံဃာဒိသိက်အာပါတ်ကို ပြောဆိုခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ရဟန်း၏သင့်သောသံဃာဒိသိက်အာပါတ်ကိုလူသာမကောတို့အား ပြောကြား ခြင်းကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ပါရာဇိကမကျသေး သောရဟန်း၏သံဃိဒိသိက်အာပါတ် ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ လူသာမကောအား ပြောခြင်း၊ ၃။ ပြောပိုင်ခွင့်သမုတ် ရပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ခြင်း ။
၁၀	ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ် မြေကိုကိုယ်တိုင်တူး ခြင်း၊ သူတပါး အား ဘူးစေခြင်း ။	အာဠဝီပြည်	အာဠဝီပြည်သားရဟန်း များ	အာဠဝီပြည်သားရဟန်း တို့သည် မြေကိုတူးခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ဇာတ - ပထဝီဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ဇာတ - ပထဝီမှန်းသိခြင်း၊ ၃။ ကိုယ်တိုင်တူးခြင်း ၊ သို့မဟုတ် တူတပါး ကိုတူးစေခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ် ရာတိုင်းပြည်	အာပတ်သင့်ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာပတ်ရပ်
၁	ဘုတ ဂါမသိက္ခာပုဒ် မှက်သစ်ပင်အစေါင်း ကိုဖြတ်ဆီး ခြင်း ။	အာဠဝီပြည်	အာဠဝီပြည်သား ရဟန်း များ	အာဠဝီပြည်သား ရဟန်း များ သည်သစ်ပင်တို့ကိုဖြတ်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁။ မှက်သစ်ပင်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မှက်သစ်ပင်ဟုသိခြင်း ၊ ၃။ ကိုယ်တိုင်ဖြစ် ၁၀၊ နှိုင်း၍ ဖြစ် ၁၀ ဖြာက်ဆီး ခြင်း ။
၂	အသ္သဝါဒကစိက္ခာပုဒ် မေး သည်မှတပါး ကို ပြောဆို ခြင်း ၊ မေး သည်ကိုမ ဖြေတဲ့ဆိတ်ဆိတ် နေခြင်း ။	ကောသမ္ဗီပြည်	အရှင်ဆန္ဒ	အရှင်ဆန္ဒသည် သံဃာ့အလယ်၌အာပါတ်ဖြင့် မေး စီစစ်အပ်သည်ရှိသော် မေး အပ်သည်မှတပါး တခြား ကို ဖြေဆိုခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁။ ဝိနည်း ၁၀မျက်အဖြစ်ဖြင့်တင် အပ်ပြီး ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ အာပါတ်ဖြင့်ဖြစ် ၁၀၊ ဝတ္ထု ဖြင့်ဖြစ် ၁၀အမေး အမြန်း ခံရခြင်း ၊ ၃။ အဖြစ်ကိုဖုံး လွှမ်း လိုသဖြင့် ရှောင်လွှဲ ဖြေကြား ခြင်း ။
၃	ဥဒ္ဓေါပနကသိက္ခာပုဒ် ကဲ့ရဲ့ရှုပ်ချ ပြောဆိုခြင်း ။	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	မေတ္တိယဘူမဇက ရဟန်း	မေတ္တိယဘူမဇကရဟန်း တို့သည် မလျော်မင်း ၏သား ဖြစ်သော ရှင်ဒဗ္ဗကို ကဲ့ရဲ့ရှုပ်ချ ပြောဆိုခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁။ ဓမ္မကံဖြင့်သမုတ်အပ်သူဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ အပြောခံရသူ ရဟန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ အဂတိမလိုက်စား ခြင်း ၊ ၄။ ထိုသူ၏ အကျိုးငှာ မဲကိုလိုလား ခြင်း ၊ ၅။ ပြောဆို သော ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၆။ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ၊ ရှုပ်ချခြင်း ၂-ခုအနက်တ ခုခု ကိုပြုခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိဒ္ဓဝပုဒ်နှင့်ဘဝသဝဉ်းပြန်	ပဿတိရာဘိုင်းပြဿိ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂ်ါရုဝ်
၄	ပဌမသေနာသနသိဒ္ဓဝပုဒ် သံဃိကဖြစ်သောဘုတ်သျှင်ဧစိုင်း ဖုံမွေ့ရာဖျာအခင်းများ ကိုလေဟာပြင်ခြင်း ၍မသိမ်းဆည်းဘဲပြစ်ထားသွားခြင်း ။	သဝဝတ္ထိုပြဿိ	ရဟန်းအများ	ရဟန်းတို့သည်သံဃိကအသုံး အဆောင်ဖြစ်သောဘုတ်သျှင်စောင်း စသည်များကို လေဟာပြင်ခြင်း ၍မသိမ်းဆည်းဘဲ အာရုဝ်တပါး သို့ထွက်ခွါသွားခြင်း ကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏ ။	၁ ။ သံဃိကပစ္စည်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂ ။ မိုးတွင်းကာလမိုး မလုံရာအာရုဝ်ခြင်း ထားခြင်း ၊ ၃ ။ သားရဲတိရစ္ဆာန်စသောအန္တရာယ်ကင်းမဲ့ခြင်း ၊ ၄ ။ ဘေးရန်မဲ့ခြင်း ၊ ၅ ။ မငဲ့ညှာဘဲသွားခြင်း ၊ ၆ ။ ခဲတပြစ်လွန်ခြင်း ။
၅	ဒုတိယသေနာသနသိဒ္ဓဝပုဒ် သံဃိကကျောင်း၌အိပ်ရာဇရာကိုခင်း ၍မသိမ်းဆည်းဘဲပြစ်ထားသွားခြင်း ။	သဝဝတ္ထိုပြဿိ	သင်္ဃရုဿဝဏိရဟန်း (၁၇) ပါး	သင်္ဃရုဿဝဏိမည်သောရဟန်း (၁၇)ပါးတို့သည် သံဃိကကျောင်း၌အိပ်ရာနေရာကိုခင်း ၍မသိမ်းဆည်းဘဲ (မပန်းကြားဘဲ) အာရုဝ်တပါး သို့ဖဲခွါသွားခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏ ။	၁ ။ အခင်းဆယ်မျိုး အိပ်ရာဖြစ်ခြင်း ၊ ၂ ။ သံဃိကဖြစ်ခြင်း ၊ ၃ ။ မိုး မလုံသောသံဃိကကျောင်း၌ခြင်းခြင်း ၊ ၄ ။ အန္တရာယ်ကင်းမဲ့ခြင်း ၊ ၅ ။ ဘေးရန်မဲ့ခြင်း ၊ ၆ ။ မငဲ့မညှာဘဲသွားခြင်း ၊ ၇ ။ ဥပစာကိုလွန်ခြင်း ။

အမှတ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရပ်
၆	<u>အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်</u> သံဃာကကျောင်း ၌မဟုမဇရဂိုက်နှင့်ပြိုး သောရဟန်းမှန်းသိလျက်၊ ကျည်းမြောင်းကျဝင်တွင်းဖဲသွား စလိုသောဆန္ဒဖြင့်တိုးဝှေ့မိအံဝင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒကိရဟန်း(၆)ပါး	ဆဒ္ဒကိရဟန်း (၆) ပါးတို့သည် သံဃာကကျောင်း ၌ရောက်ရှိလာသောမထေရ်ရဟန်း များကိုကျဝင်တွင်းကျည်းမြောင်းမှဖဲခွါသွား စေလိုသောဆန္ဒဖြင့်တိုးဝှေ့မှီအံဝင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ သံဃာကကျောင်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ထိုရောမှထွက်ခွါထသွားစေထိုက်သူမဟုတ်မှန်းသိခြင်း၊ ၃။ ကျဝင်တွင်းစေလိုခြင်း ၊ ၄။ ဥပစာဒ်ထိုင်ခြင်း - အံဝင်ခြင်း ။
၇	<u>ဒုတိယဆန်သိက္ခာပုဒ်</u> ဒါသထွက်သံဃာကကျောင်း ရဟန်း ကိုနှင်ထုတ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒကိရဟန်း(၆) ပါး	ဆဒ္ဒကိရဟန်း (၆) ပါးတို့သည် ဒါသထွက်သံဃာကကျောင်း မှရဟန်းတို့ကိုနှင်ထုတ်ခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ သံဃာကကျောင်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ခိုက်ရန်ဒါသမပြုတတ်သောရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ စိတ်ဆိုးမျှနှင်ထုတ်ခြင်း - အနှင်ခံခြင်း ။
၈	<u>တတိယဝဉ္စနိသိက္ခာပုဒ်</u> (၂)ထပ်(၃)ထပ်ဆောက်စဉ်အပ်သောသံဃာကကျောင်း ပြင်မခင်းရသေးသောအထပ်များ၌ခင်းထား အပ်သောကုတင်၊ ကုလားထိုင်များ ထိုင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အာမဏ္ဍနာမမထေရ်ရှာသောရဟန်းတပါး	အာမဏ္ဍနာမအား ဖြင့်မထေရ်ရှာသောရဟန်းတပါးသည်(၂)ထပ်သံဃာကကျောင်း ပြင်မခင်းရသေးသောအထက်ဆင့်၌၊ ကုတင်၊ ကုလားထိုင်များကိုကိုယ်ထိုင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ သံဃာကကျောင်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ဦးဇင်းကိုမတိုက်မိလောက်အောင်မြင့်သောကျောင်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ အောက်ထပ်၌သွားလာသုံးစွဲလေ့ရှိခြင်း ၊ ၄။ စို့(သံ)မရိုက်ရသေးသောသြဘင်ဧစောင်း ၊ ကုတင်၊ ကုလားထိုင်များ တွင်ထိုင်ခြင်း ။

နှစ်တိုင်း	သိဇ္ဇာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတိရာတိုင်းပြဿိ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရပ်
၉	မဟလ္လက-သိဇ္ဇာပုဒ် ကျောင်း ဒါယကာရှိ၍ ၂-ထပ် ၃-ထပ် ဆောက်အပ်သော ကျောင်းကြီး ကို ကောက်ပင် ပဲပင် မရှိရာအရပ်၌ ၃-ထပ် ထက်ပိုလွန်၍ စီမံခြင်း ။	ကောသမ္မိပြဿိ	အာရှင်ဆန္ဒ	အာရှင်ဆန္ဒသည်ပြီးဆုံး လေပြီး ကျောင်းကြီး ကိုအကုန်အကျ တော်တို့ဖြင့်အထပ်ထပ်ပြုပင်ရာ၌ လေး လံ၍ ကျောင်းကြီး ပြိုကျ သေကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏ ။	၁။ ကျောင်းကြီး ဖြစ်ခြင်း ။ ၂။ မိမိနေတို့ရာအတွက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ လိုအပ်သည်ထက်ပို၍စီမံခြင်း ။
၁၀	သပ္ပါဏကသိဇ္ဇာပုဒ် ပိုး ရှိသောရေမှန်း သိလျက် မြက် ပေါ် မြေပေါ်သို့ရေကို သွန်ပြစ်ခြင်း ။	အာဠဝိပြဿိ	အာဠဝိပြဿိသား ရဟန်း များ	အာဠဝိပြဿိသား ရဟန်း တို့သည် ပိုး ရှိသောရေမှန်း သိလျက် မြက် ပေါ် မြေပေါ်သို့ရေကိုသွန်လေခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏ ။	၁။ ပိုး ရှိသောရေဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ သွန်းလောင်းခြင်း ကြောင့် ပိုးများ သေမည်ကိုသိခြင်း ၊ ၃။ ထိုသို့ပိုး သေလောက် သောရေလည်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၄။ မြက်စသည် ပေါ်၌သွန်း လောင်းခြင်း ။

အမှတ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂတိရပ်
၁	ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ် ဆုံး မပိုင်ခွင့်မရှိဘဲဘိုကျွေးနိုမများ အား ဆုံမခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်ဆုံး မပိုင်ခွင့်မရှိဘဲ (သမ္မုတိ မရဘဲ) ဘိုကျွေးနိုမတို့ အား ဆုံး မခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ ဆုံမပိုင်ခွင့်မရှိခြင်း ၊ (သမ္မုတိ မရခြင်း) ၂။ ဘိုကျွေးနိုမဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ဂဂုဒပိတရား ဖြင့်ဆုံမခြင်း ။
၂	အဘုဂ်တသိက္ခာပုဒ် ဆုံး မပိုင်ခွင့်ရှိသောလူနုး ဖြစ်စေစကာမူ ဘိုကျွေးနိုမတို့အား နေ ၀ င်သည်တိုင် အောင်ဆုံးမ ဩဝါဒ ပေး ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အာရှင်စူလပန်ထက	အာရှင်စူလပန်ထကသည် နေ ၀ င်သည်တိုင် အောင်ဘိုကျွေးနိုမတို့အား ဆုံး မဩဝါဒ ပေး ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ နေ ၀ င်ခြင်း ၊ ၂။ ဘိုကျွေးနိုမဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ဆုံး မခြင်း ။
၃	ဘိုကျွေးနုပသာယသိက္ခာပုဒ် ဘိုကျွေးနိုမ မကျန်း မာသေသော အခါမှတပါး ဘိုကျွေးနိုမကျောင်း သို့သွား၍ဩဝါဒ ပေး ခြင်း ။	သဂ္ဂတိုင်း	ဆဒ္ဒ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ဘိုကျွေးနိုမ မကျန်း မာသေသောအခါမဟုတ်ဘဲဘိုကျွေးနိုမကျောင်း သို့သွား၍ဆုံး မဩဝါဒပေး ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ ဘိုကျွေးနိုမကျောင်း သို့သွား ခြင်း ၊ ၂။ ဘိုကျွေးနိုမဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ မကျန်းမာသေသောအခါမဟုတ် ခြင်း ၊ ၄။ ဂဂုဓမ်တရား ဖြင့်မုံး မခြင်း။

သီဒ္ဓာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတိရာဘိုင်းပြုသံ	အဆိုကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝဏ္ဏနာကြောင်း	အာဂါရဝ
အာဓိသသီဒ္ဓာပုဒ် မထေရ်ကြီး များသည်ယာဉ်ကျေးလမ္ဘာဧစလို့သေကြောင့် ဘိက္ခုနီမကိုဆုံးမကြသည်မဟုတ်၊ သင်္ကန်းစသောအာဓိသကိုရလို့မှုကြောင့်ဆုံးမကြကုန်၏ဟုခဲ့ရဲခြင်း ။	သဝဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါး	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါးတို့သည် မထေရ်ကြီး များသည်ဆာဉ်ကျေးလမ္ဘာဧစလို့သောကြောင့်ဘိက္ခုနီမကိုဆုံးမကြသည်မဟုတ်၊ သင်္ကန်းစသောအာဓိသကိုရလို့မှုကြောင့်ဆုံးမကြကုန်၏ဟုခဲ့ရဲခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ တရား သဖြင့်သမ္မာတိရသူဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ အာဓိသခံ့မှုမရှိခြင်း ၊ ၄။ ကျေးဇူး မဲ့ကိုလိုလား သဖြင့်ပြောဆိုခြင်း ။
စီဝရဒါနသီဒ္ဓာပုဒ် လဲလှယ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဆွေမျိုးမတော်သောဘိက္ခုနီမအားသင်္ကန်းကိုပေးခြင်း။	သဝဝတ္ထိပြည်	ဆမ္ဗသိနာမအား ဖြင့်မထင်ရှားသော ရဟန်းတပါး ။	ဆမ္ဗသိနာမအား ဖြင့်မထင်ရှားသော ရဟန်းတပါးသည် လဲလှယ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမအား သင်္ကန်းကိုပေးခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ အဓိဋ္ဌာန်စိကပ္ပနာလေးကိသောသင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ လဲလှယ်မှုမရှိခြင်း ၊ ၃။ ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမဖြစ်ခြင်း ။
စီဝရသိဒ္ဓန သီဒ္ဓာပုဒ် ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမ၏သင်္ကန်းကိုချုပ်ပေးခြင်း ။	သဝဝတ္ထိပြည်	အာရှင်ဥဒါယိ	အာရှင်ဥဒါယိသည်ဆွေမျိုးမတော်စပ်သောဘိက္ခုနီမ၏သင်္ကန်းကိုချုပ်ပေးခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ ဆွေမျိုးမတော်သောဘိက္ခုနီမ၏သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ဝတ်လောကိုရုံလောကိသောသင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ချုပ်ခြင်းသို့မဟုတ် ချုပ်ပေးခြင်း ။

စဉ်	သံဃာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ် ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရပ်
	သံဃာဒိသေသပုဒ် လမ်းခရီးက ဘေး အန္တရာယ်မရှိပါဘဲလျက်ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ ချိန်း ချက်၍ မိမိ ရွာမှ အနီးအပါး ရွာသို့သွား ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆမ္မ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး	ဆမ္မ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် လမ်း ခရီး မှ ဘေး အန္တရာယ်မရှိပါဘဲလျက် ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ ချိန်း ချက်၍ ယူဇနာဝက်မျှ သော ခရီး ကိုသွား ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ နှစ်ဦး သဘောတူ စီစဉ်၍ သွား ခြင်း ၊ ၂။ ချိန်း ချက်မှု မချုတ်ယွင်းခြင်း၊ ၃။ ချိန်း ချက်၍သွား သင့်ရာ အခါမဟုတ်ခြင်း ၊ ၄။ ဘေး ရန်မရှိခြင်း ၊ ၅။ ယူဇနာဝက်ကိုလွန်ခြင်း ။
၈	နာဝါဘိက္ခုဟနသိက္ခာပုဒ် ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ ချိန်း ချက်၍ (ကန့်လန့်ဖြတ်ကူး ခြင်းမဟုတ်ဘဲ) စုံချီဆန်ခို လွှတစဉ်းတည်း စီး ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆမ္မ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး	ဆမ္မ ဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ ချိန်း ချက်၍ မြစ်ကိုကန့်လန့်ဖြတ်ကူး မျိုး မဟုတ်ဘဲ စုံချီဆန်ခို လွှတစဉ်း တည်း စီး ၍သွား ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် ဘော်မူ၏။	၁။ နှစ်ဦး သဘောတူ စီစဉ်၍ သွား ခြင်း ၊ ၂။ ချိန်း ချက်မှု- မချုတ်ယွင်း ခြင်း ၊ ၃။ ဖြတ်ကူး ရာအခါမဟုတ်ခြင်း၊ ၄။ ဘေး ရန်မရှိခြင်း ။ ၅။ ယူဇနာဝက်ကိုလွန်ခြင်း ။
၉	ပရိပါစိတ သိက္ခာပုဒ် ဘိက္ခုနီမ (မစီမံမှီလူတို့ဘာသာ စီမံအပ်သောဆီမီး မျိုးမဟုတ်ဘဲ) ဘိက္ခုနီမစီမံမှန်း သိလျက် ဆွမ်း ကိုစား ခြင်း ။	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	အာဠာင်ဒေဝဒတ်	အာဠာင်ဒေဝဒတ်သည် ဘိက္ခုနီမ မစီမံမှီလူတို့ဘာသာ စီမံအပ်သောဆွမ်း မျိုးမဟုတ်ဘဲ ဘိက္ခုနီမစီမံမှန်း သိလျက် သောဆွမ်း ကိုစား ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ဘိက္ခုနီမဖြစ်ခြင်း ။ ၂။ တယောက်ချင်းချင်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ဆီပင်ငြိမ်ရာအရပ်ဖြစ်ခြင်း၊ ၄။ နေထိုင်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သင်ကြားပို့ဆောင်ချက်ခေါင်းစဉ်	ပညာရေးတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂတိရပ်
၁၀	ရဟောနိသင်္ဃသင်ကြားပို့ဆောင်ချက် ဘိက္ခုနီမန်ဂဏ်အတူတကွတယောကိုချင်းချင်းဆိုဝိုင်ဖြိုမိရာအရပ်ခွဲနေထိုင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အာရှင်ဥဒါယီ	အာရှင်ဥဒါယီသည် ဘိက္ခုနီမန်ဂဏ်အတူတကွတယောကိုချင်းချင်းဆိုဝိုင်ဖြိုမိရာအရပ်ခွဲနေထိုင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁ ။ ဘိက္ခုနီမဖြစ်ခြင်း ၊ ၂ ။ တယောကိုချင်း ချင်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃ ။ ဆိုဝိုင်ဖြိုမိရာအရပ်ဖြစ်ခြင်း ၄ ။ နေထိုင်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရဝ
၁	**အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပုဒ်** မကျမ်း မမြဲမဟုတ် ပါဘဲ ဧည့်သည်တို့တည်း ခိုရန်ဇရပ်၌ ဝတ်တတ်သည်ထား သောဆွမ်း ကိုတကြိမ်ထက် ကျော်လွန်၍သုံး ဆောင်ခြင်း။	သဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါး တို့သည်အမြဲတမ်း ဝင်၍ဝင်၍ ဧည့်သည်တို့တည်း ခိုရန်ဇရပ်၌ ဝတ်တတ်သည်ထား သောဆွမ်း ကို (မကျမ်း မမာမဟုတ် ပါဘဲလျက်) သုံး ဆောင်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ ဧည့်သည်တို့အတွက် ဝတ်တတ်ထား သောဆွမ်းဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ မကျွန်း မမာမဟုတ်ခြင်း ၊ ၃။ နေ့စဉ်နေ၍စား ခြင်း ၊
၂	**ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်** လေး ပါး သော ဂဟန်း တို့အား တပေါင်း တည်း မအပ်သော နည်း ဖြင့်ပင့်ဘိတ်၍၊ ထိုအပ် သောဆွမ်း ကိုမကျန်း မာခြင်း စသောအကြောင်း မရှိဘဲလျက် စား ခြင်း။	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	အရှင်ဒေဝဒတ်	အရှင်ဒေဝဒတ်သည် ပရိတ်သက်နှင့်တကွ လူတို့က မအပ်သောဘိတ်ခြင်း ဖြင့်ဘိတ် သည်ကို မအပ်သော တောင်း ခြင်း ဖြင့် တောင်း ၍စား ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ အခါကာလမဟုတ်ခြင်း ၊ ၃။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။
၃	**မဂဂုဂဘောဇနသိက္ခာပုဒ်** မကျန်း မာခြင်း စသောအကြောင်း မရှိဘဲလျက် ဦးစွာပင်သူ၏ဆွမ်း ကိုမစား ဘဲ နောက်မှပင့်သူ၏ဆွမ်း ကို စား ခြင်း ။	ဝေသာလီပြည်	ဂဟန်း အများ	ဂဟန်း တို့သည်မကျန်းမာခြင်း စသောအကြောင်း မရှိပါဘဲလျက် ဦး စွာပင်သူ၏ဆွမ်း ကိုမစား ဘဲ နောက်မှပင့်သူ၏ဆွမ်း ကိုလိုက်၍သုံး ဆောင်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ နောက်ပင့်သူ၏ဆွမ်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မကျန်း မာခြင်း စသော အကြောင်း ရှိသောအခါ အာဟုတ်ခြင်း ၊ ၃။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီလဝပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတိရာတိုင်းပြဿိ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကဲရပ်
၄	<u>ဘာဂဝါမဘာဘာသိက္ခာပုဒ်</u> အိမ်သို့ချဉ်း ကပ်လာသော ရဟန်း ကို မုန့်တို့ဖြင့်အလိုရှိသလို ခံယူဘို့ ရန်ဖိတ်မံ ရာ၌ (၃) သပိတ်ထက် ကျော်လွန်၍ ခံယူခြင်း။	သာဝတ္ထိပြဿိ	ရဟန်းအများ	ရဟန်း တို့သည်အတိုင်း အာရုံသည်ပမာဏကို မသိဘဲ မုန့်တို့ကို ခံယူခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ မုံဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ အကြွင်း အာဟုန်မဟုတ်ခြင်း၊ ၃။ ကိစ္စမပြီး ဆုံး သေး ခြင်း ၊ ၄။ ဆွမ်း မတော်ပဉ္စကိတ်သူ မဟုတ်ခြင်း ၊ ၅။ (၃)သပိတ်ထက်ပို၍ ခံယူခြင်း။
၅	<u>ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်</u> ဆွမ်း စား စဉ် (တော်ပြီတန်ပြီ) ဟုတား မြစ်ပြီး၍ နောက်ထပ်ထပ်၍ဆုံးဆောင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	ရဟန်း အများ	ရဟန်း တို့သည်ဆွမ်း စား စဉ် တော်ပြီတန်ပြီဟုတား မြစ်ပြီး ဖြစ်ပါလျက်၊ နောက်ထပ် (ဝိနည်း စည်း ကမ်း အတိုင်း မပြုမလုပ်ဘဲ) ထပ်၍ဆုံး ဆောင်ခြင်းကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ စား ဆဲဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ဘောစဉ် (၅) ပါး တို့တွင် တပါး ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ပေး သူက (၂) တောင်ကျော် အတွင်း သို့ဝင်ရောက်ခြင်း၊ ၄။ ဆောင်ယူနိုက်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၅။ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်ပယ်ခြင်း ။
၆	<u>ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်</u> ဆွမ်းစား စဉ် (တော်ပြီတန်ပြီဟု) တား မြစ်၍ နောက်ထပ်ထပ်၍ ဖိတ်မံပြုခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	အမည်နာမအား ဖြင့်မထင်ရှား သော ရဟန်း	အမည်နာမအား ဖြင့်မထင်ရှား သော ရဟန်း တပါး သည် ဆွမ်းစား စဉ် တော်ပြီ၊ တန်ပြီဟုတား မြစ်ပြီး ပါလျက် (ဝိနည်း စည်း ကမ်း အတိုင်း မပြုမလုပ်ဘဲရှိသေးလျက်) နောက်ထပ်-ထပ်၍ ဖိတ်မံခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ အဖိတ်ခံရသော ရဟန်း၏ တား မြစ်ပြီး ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ တား မြစ်ပြီး မှန်း သိခြင်း၊ ၃။ စောဒနာကိုရန် ရှိရှိခြင်း ၊ ၄။ ခဲတွယ် ဘောစဉ်ဖြင့်ဘိတ်ခြင်း ၊ ၅။ အဖိတ်ခံရသော ရဟန်း၏ စား ခြင်း ကိစ္စပြီးဆုံးခြင်း။

အမှတ်	သီဟဝပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ် ရာတို်းပြည့်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရစ်
၈	စိတ္တာလ - ဘေါဇနသိဒ္ဓဝပုဒ် မွန်း လွဲသောအခါ၌ ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ကိုသုံး ဆောင်ခြင်း။	ရာဇဂြိုဟ်ပြည့်	သဒ္ဓါရဟန္တာ ရှိသောရဟန်း (၁၇) ပါး	သဒ္ဓါရဟန္တာရှိသောရဟန်း (၁၇) ပါး တို့သည် မွန်း လွဲသောအခါ၌ ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ကိုသုံးဆောင်ခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ မွန်း လွဲသောအခါဖြစ်ခြင်း ၂။ ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။
၉	သိန္ဓိမဘာဝရာသီဝဝပုဒ် သိမ့်မှိ သိမ်းဆည်း ခြင်းကိုပြု၍ ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ကိုသုံး ဆောင်ခြင်း ။	သဝဏ်ပြည့်	အဂ္ဂဝေလဋ္ဌသီသ	အဂ္ဂဝေလဋ္ဌသီသသည် သိုမ့်မှိ သိမ်းဆည်း ခြင်း ကိုပြု၍ ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ကိုသုံး ဆောင်ခြင်း ကြောင့်ပဿတ်တော်မူ၏။	၁။ ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း ၂။ သိုမ့်မှိ သိမ်းဆည်း ခြင်း ၊ ၃။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။
၁၀	ပက်တ ဘောဇနသိဒ္ဓဝပုဒ် မနာပများ ဘဲမွန်မြတ် သေးထောပတ်၊ ဆီဥ၊ ဆီ၊ ပျားရည်၊ ဟင်္ဂလံ၊ ငါး ၊ အသား ၊ ဟင်း လျာ၊ နို့ရည်၊ နို့ဓမ်းတို့ကို မိမိအတွက် ဆောင်း မြဲသုံး ဆောင်ခြင်း ။	သဝဏ်ပြည့်	ဆဇ္ဇဠဂိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဇ္ဇဠဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် မွန်မြတ် သေးထောပတ်၊ ဆီဥ၊ ဆီ၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ၊ ငါး ၊ အသား ၊ ဟင်းလျာ၊ နို့ရည်၊ နို့ဓမ်း ဘို့ကို (မနာမပျားဘဲ) မိမိအတွက် ဆောင်း မြဲသုံး ဆောင်ခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ မွန်မြတ် သေးဘောဇဉ် ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ မနာမပျားခြင်း ၊ ၃။ ဆောင်း မြဲရခြင်း ၊ ၄။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။
၁၀	ဒန္တပေါဓသိဒ္ဓဝပုဒ် ရေနှင့်ဒန်ပူမှုတ ပါး အခြားသောစီး ဘွယ် သေးကိုဘွယ်များကို မကပ်မခံတဲသုံး ဆောင်ခြင်း။	ဝေဿာလီပြည့်	အမတ္တိနာမအား ဖြင့်မထင်ရှားသော ရဟန်း တ ပါး	အမတ္တိနာမအား ဖြင့်မထင်ရှားသော ရဟန်း တ ပါး တို့သည် အကပ်မခံတဲ့(ရေနှင့်ဒန်ပူမှုတ ပါး) စား ဘွယ်၊ သေးကိုဘွယ်ကိုသုံး ဆောင်ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ အကပ်မခံခြင်း ၊ ၂။ သီး ခြားခွင့်ပြုချက်မရှိခြင်း ၃။ မီးခိုးစသောသုံး ဆောင်လို့မရကြောင်း သောအစ မဟုတ်ခြင်း ၊ ၄။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိဒ္ဓပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဝ်
၁	အစေလကဿပသိဒ္ဓပုဒ် အဝတ်မဝတ် သောဟင်္ဂ္ဂဒွန်း နှင့်ပရိဗ္ဗိုဇ်ယောဂီဘုံး ၊ ပရိဗ္ဗိုဇ်မကို့အား မိဖလက်ဖြင့် ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ကို ပေးခြင်း။	ဧဝသာလီပြည်	အာရှင်အာနန္ဒာ	အာရှင်အာနန္ဒာသည် ပရိဗ္ဗိုဇ်မတယောဂီအား မုံတခုဟူ၍ ပေးလိုက်သော်လည်း နှစ်ခုဖြစ်မှန်း မသိဘဲ ပေး မိခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ တိုးပွားဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ခွင့်ပြုထား အပ်သော်ဆိုစသည်မဟုတ်ခြင်း ၊ ၃။ စိုးကောင်းသောအဘာဝဖြစ်ခြင်း ၊ ၄။ ချထားခိုက်မဟုတ် သောခွက်ထည်း ခြံမိမိလက်ဖြင့်စိုး ကို့ ရာထည့်ခြင်း ။
၂	ဥယျောဇနသိဒ္ဓပုဒ် ရဟန်း တပါး ဆွမ်း ခံအတူ နေ၌သွား ပြီးနောက်မ လျှောက် ပတ် သောအကျင့်ကိုကျင့်လိုခြင်း ကြောင့်ထို ရဟန်း အား ပြန် လွှတ်လိုက်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	သာကိဝင်မင်း သား အာရှင်ဥပနန္ဒ	အာရှင်ဥပနန္ဒသည် ရဟန်း တပါး ကို ငါ့ရှင်လာလိုက်ခဲ့ဟူဆို မ်း ခံရန်အတွက် အတူ နေ၌သွား ပြီး ၊ ထို ရဟန်း အား ဟ ခုံတခု သောစီး သေါက်ဘွယ်ကိုမ ပေး ဘဲပြန်လွှတ်လိုက်ခြင်း ကြောင့်ပဿတ်တော်မူ၏။	၁။ မလျော် သောအကျင့်ကိုပြုကျင့်လိုခြင်း ၊ ၂။ ထိုသို့ကျင့်လိုသည့်အတွက် ရဟန်းကိုပြန်လွှတ်လိုက်ခြင်း ၊ ၃။ မိမိ၏မြင် လောက်-ကြား လောက် ရာဥပစာကိုပြန် လွှတ်အပ်သူ့ကလွန်ခြင်း ။
၃	သဇ္ဈာဝဇနသိဒ္ဓပုဒ် လင်မယား (၂) ယောကျ်ား သောအိမ်၌အိပ်ရာအနီး မှ ဝင်ထွက်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	အာရှင်ဥပနန္ဒ	အာရှင်ဥပနန္ဒသည် လင်မယား (၂) ယောကျ်ား သောအိမ်၏အိပ်ခန်း အနီး မှ (အိပ်ခန်း တွင်း သို့ဝင်) ထိုင်နေခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ အနာဂါမိရဟန္တာမဖြစ်သေး သောလင်မယား (၂) ယောကျ်တို့၏အိမ်မှ ထွက်သွားခြင်း ၊ ၂။ ထိုင်နေရာဌာနအာအိပ်ခန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ဝင်ထွက်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိဒ္ဓဝါပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿဒ္ဓိရာဂတို့ငြိုးပြသို့	အကြောင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရဝ
၄	ရဟောပဋိဋ္ဌာနသိဒ္ဓဝါပုဒ် မိမ္မနှင့်အတူတကွပုက်စီးသွယ်ရာအရပ်ဖို့ငြိုးနေခြင်း ။	သဝဏ်ကိုပြသို့	အရှင်ဥပနန္ဒ	အရှင်ဥပနန္ဒသည် မိမ္မနှင့်အတူတကွ ပုက်စီးသွယ်ရာအရပ်ဖို့ငြိုးနေခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ မိမ္မဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ပုက်စီးသွယ်ရာဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ထိုင်နေခြင်း ။
၅	ရဟောနိသဇ္ဇသိဒ္ဓဝါပုဒ် မိမ္မနှင့်အတူတကွတေ ယောက်ချင်းချင်းနားထိပ်သွယ်ရာအရပ်ဖို့ငြိုးနေခြင်း။	သဝဏ်ကိုပြသို့	အရှင်ဥပနန္ဒ	အရှင်ဥပနန္ဒသည် မိမ္မနှင့်အတူတကွ တယောက်ချင်းချင်းနား ထိပ်သွယ်ရာ အရပ်ဖို့ငြိုးနေခြင်းကြောင့် ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ မိမ္မဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ နားထိပ်သွယ်ရာအရပ် ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ တယောက်ချင်းချင်းဖြစ်ခြင်း ၊ ၄။ ထိုင်နေခြင်း ။
၆	စဝဂ္ဂိယသိဒ္ဓဝါပုဒ် (သင်္ကန်းလွှာရာကိုလေ၊ သင်္ကန်းချုပ်ရာကလေမှတပါး) ဆွမ်းစီး ပင့်ခံရာသောရဟန်းသည် အနီးအနားမှာတင် ရှားရှိသော ရဟန်းကိုမပန်ကြား ဘဲဆွမ်းမစား မီဖြစ်စေ၊ စီး ပြီးနောက်-မွန်းမတည့်မီဖြစ်စေအခြား အိမ်မှား ပြုလွှဲလည်သွားလာခြင်း ။	ရာဇဂြိုလ်ပြသို့	အရှင်ဥပနန္ဒ	အရှင်ဥပနန္ဒသည်ဆွမ်းစီး ပင့်ခံရပါမှုကို ဆွမ်းမစီး မီဖြစ်၊ ဆွမ်းစားပြီးနောက်မွန်း မတည့်မီဖြစ်ခြင်း ခါယကာတို့အိမ်ပြုလွှဲလည်သွားလို့ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ ကေဇင်္ဂဉ် (၅) ပါး တို့ဘွင်ကပါး ပါး ဖြင့်ပင့်ကိုတိုဆား သည်ကိုလက်ခံခြင်း ၊ ၂။ အနီး အနား ဒီရှိသောရဟန်း ကိုဆွင့်မပန်ခြင်း ၊ ၃။ အခြား အိမ်သို့ဝင်ခြင်း ၊ ၄။ မွန်း မတည့်မီဖြစ်ခြင်း ၊ ၅။ သင်္ကန်းလွှဲခြင်း စသောအခါကာလမဟုတ်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိဇ္ဇာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတို်းပြဿ်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဝ်
၇	<u>မဟာနာမသိဒ္ဓာပုဒ်</u> မနာမဖျား ဘဲကြေး ပမ္ပသ်း ဖြင့်ဖိတ်ရာ၌၊ ဆပ်ဖူတိတ်ခြင်း ၊ အမြဲတိတ်ခြင်း မျိုး မဟုတ်ဘဲ ၄-လထက် ကျော်လွန်၍ တောင်း ခံခြင်း ။	သက္ကတို်း	ဆဗ္ဗညုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗညုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် သဘကိုဝင်မင်း သား မဟာနာမိမ်ထေးပမ္ပသ်း များ ဘိုးအလျာခံယူရာ၌မှ တရားမျှဆိုင်း ငံ့တော်မူပါဟု လျှောက်ထား တောင်းပန်ရာ၌မှ ဆိုင်း ငံ့ခြင်း ကြောင့် မသ်တော်တော်မူ၏။	၁။ သံဃာကိုဖိတ်ခြင်း ၊ ၂။ ဆေး ကိုတောင်းခြင်း ၊ ၃။ မနာမဖျား မဟုတ်ခြင်း ၊ ၄။ လ - ရက်အပိုင်း အခြား ကို ဖြစ်စေ၊ ဆေး ပမ္ပသ်း ကို ဖြစ်စေ ကျော်လွန်ခြင်း ။
၈	<u>ဥယျာဉ်သေနာသိဒ္ဓာပုဒ်</u> စစ်ဘဝ်သို့သွား ဆိုက် သောအကြောင်း မရှိဘဲ၊ ရိုင်ရာမြို့ ရွာမ ချီတက် သောစစ်တပ်ကို အကြိုအာသွား ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿ်	ဆဗ္ဗညုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗညုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်ဆိုင်ရာမြို့ရွာမ ချီတက် သောစစ်တပ်ကိုသွား ၍ ကြိုဆိုခြင်း ကြောင့် မသ်တော်တော်မူ၏။	၁။ ရိုင်ရာမြို့နယ်မှား မှ ချီတက် သောစစ်တပ်ကို ဖြိုခွင်းခြင်း ၊ ၂။ ကြိုဆိုရန်သွား ခြင်း ၊ ၃။ ခွင့်ပြုရာအရပ်မှ အခြား အရပ်၌ကြိုဆိုခြင်း ၊ ၄။ အကြောင်း နှင့်တော်း ရန် မရှိခြင်း ။
၉	<u>သေနာဝါသသိဒ္ဓာပုဒ်</u> စစ်ဘဝ်သို့အကြောင်း ရှိသွား ရာ၌ (၃) သည့်ကျော်လွန်၍ နေခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿ်	ဆဗ္ဗညုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗညုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်အကြောင်း ရှိသော စစ်တပ်သို့သွား ရာ၌ (၃) သည့် ကျော်လွန်၍ နေထိုင်ခြင်း ကြောင့် မသ်တော်တော်မူ၏။	၁။ သုံး သည့်လွန်ခြင်း ၊ ၂။ စစ်တပ်၌ နေဝင်ခြင်း ၊ ၃။ မကွန်း မာမှုစသည်မရှိခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီးနှံဝယ်ခြင်းနှင့်ဘဏ်ချေးငွေ	ပစ္စည်းရောင်းချခြင်း	အကြောင်းပြချက်ပိုလို	ဝယ်ကြောင်း	အကဲဖြတ်ရပ်
၁၀	ဥ ယျောဒီကာသီးနှံဝယ်ပုံအဆိုနှစ်သည်းဆုံး သည်းပတ်လုံး စစ်ဘဝ်နေနိုင်ဝဲ့ စစ်တိုက်ရသို့ဖြင့် ၊ စစ်သည်တို့ရဟုတ်စစ်ဆေး ရသို့ ဖြင့် ၊ စစ်တပ်ခင်း ကျင်း ပွဲသို့ ဖြင့် သွားခြင်း ။	သဘောအပြည့်	ဆစ္ဆဂိရဟန်း (၆) ပါး	ဆစ္ဆဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်အကြောင်း ရှိ၍ နှစ်သည်းဆုံး သည်းပတ်လုံး စစ်တပ်နေခဲ့စဉ် စစ်တိုက်ရသို့ဖြင့် ၊ စစ်သည်တို့ရေတွက်စစ်ဆေး ရသို့ဖြင့် ၊ စင်ဆင်ရသို့ဖြင့် ၊ စစ်တပ်ခင်း ကျင်း ပွဲသို့ဖြင့် သွားခြင်း ကြောင့် ပစ္စည်းတော်မူ၏ ။	၁ ။ စစ်တိုက်ရာစသည်နေရာများ သို့သွားခြင်း ၊ ၂ ။ ခွင့်ပြုရာအရပ်မှတပါး – အခြားအရပ်ကိုကြွသွားခြင်း ၊ ၃ ။ အကြောင်းနှင့်တကွ ရန်မဟိခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီဟဠဝတ္ထုနှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ရာတိုင်းပြဿ်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဓိကရုပ်
၁	သူရဘပါနသီဟဠဝတ္ထု ဧသေဋ္ဌိကိုသောဘိခြင်း ။	ဧကောသမ္မိပြဿ်	အာရဒ္ဓသဘဂတ	အာရဒ္ဓသဘဂတသည် သေဋ္ဌိကိုသေါဘိခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ သေဋ္ဌိကိုဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ သောဘိခြင်း ။
၂	အဂ္ဂိလိပတောဒကသီဟဠဝတ္ထု လဘိခြောင်း ဖြင့်ဘာလိထိုးခြင်း	သာဝတ္ထိပြဿ်	ဆဗ္ဘုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဘုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် လဘိခြောင်း ဖြင့်ဘာလိထိုး၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ ရဟန်းမြတ်လို (ဘစိုး လို) ခြင်း ၊ ၂။ ရဟန်းခြောင်းတို့၏ကိုယ်ခြောင်း သုံး သပ်ခြင်း ။
၃	ဟသဓမ္မသီဟဠဝတ္ထု ဧရုဠမြွေးတူး ဧမျှော်ပါး ဘစိုး ခြင်း ။	။	သန္တုသိဝဂ္ဂိုမည်သော် ဧသေဋ္ဌိ ရဟန်း (၁၇) ပါး	သန္တုသိရဟဝဂ္ဂိုမည်သော ရဟန်း ငယ်(၁၇) ပါး ကို့သည် အစိုရဝတ်မြစ်ခဲ့ ရေဘစောင်း ကြွခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ ခြေဖမှာကိုမြှော်ဧသေ ဧရုဠိ ခြင်း ၊ ၂။ မျှော်မြွေး လိုခဲ့ဘစောင်း ခြင်း ။
၄	အနာဒဂ်ယသီဟဠဝတ္ထု (၁) ဝိနည်း သီဠဝပုဒ်ဖြင့်ဆုံး မပြောဆို ဧသေဋ္ဌိရဟန်း ကိုမ ဧလေး စော်း ခြင်း ၊ (၂) ထိုရဟန်း ဆုံး ပြောဆို ဧသေဝိနည်း သီဠဝပုဒ်ကိုမ ဧလေး စော်း မလိုက်နာခြင်း ။	ဧကောသမ္မိပြဿ်	အာရဒ္ဓဆန္ဒ	အာရဒ္ဓဆန္ဒသည်ဝိနည်း သီဠဝပုဒ်ဖြင့် ဆုံးမပြောဆို ဧသေဋ္ဌိရဟန်း ကို မဧလေး စော်း မရှိဧသေး ခြင်း ၊ ဆုံး မပြော ကို ဧသေဝိနည်း သီဠဝပုဒ်ကိုမ ဧလေး စော်း မလိုက်နာခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ ရဟန်း ကဝိနည်း ဖြင့်ပြော ဆိုခြင်း ၊ ၂။ မဧလေး မစော်း ပြုခြင်း ။
၅	ကိသဂေါတမီသီဟဠဝတ္ထု ရဟန်း အဆင်း ချင်း ကြောက် ဧအောင် ခြောက်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿ်	ဆဗ္ဘုရဟန်း(၆) ပါး	ဆဗ္ဘုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ရဟန်း အဆင်း ချင်း ခြောက်လှန့်ခြင်း ကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	၁။ ရဟန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ခြောက်လှန့်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိုးဥပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညာရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုအကြောင်း	အဓိပ္ပာယ်
၆	ဒေဝဟိတသိဒ္ဓဝပုဒ် မီး ထွန်း ခြင်း ၊ မကွန်း မိ ခြင်း စသောအကြောင်း မ ရှိဘဲ မီး လံ့လို့ မီးရှမ်း ခြင်း။	ဘဂ္ဂတိုင်း	ဆာဟန်း အမျာ	ရဟန်း တို့သည် မီး ကို မွေး မွှေ်လှုံကြခြင်း ကြောင့်ပညာရာ တော်မူ၏။	၁။ ဂိလာနမဟုတ်ခြင်း ၊ ၂။ ခွင့်ပြုအပ်သောအကြောင်း မရှိခြင်း ၊ ၃။ လှုံလို့ခြင်း ၊ ၄။ မီး တောက်ခြင်း ။
၇	နှဝခုသိဒ္ဓဝပုဒ် ရေချိုး သင့်ရာအခါကာလမဟုတ်ဘဲ (၁၅) ရက်တွင်း ၌ ရေချိုး ခြင်း (ဤသိဒ္ဓဝပုဒ်ကား မဇ္ဈိမဒေသနှင့်သာသက်ဆိုင်၏)	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	။	ရဟန်း တို့သည် မင်း ကိုမြင်သော်လည်း အတိုင်း အရှည်ပမာဏကိုမသိဘဲ ရေချိုးခြင်း ကြောင့်ပညာတော်မူ၏။	၁။ မဇ္ဈိမဒေသဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ (၁၅) ရက်မပြည့်မီ ရေချိုးခြင်း ၊ ၃။ ခွင့်ပြုရာအခါမြတ်တို့ မှာ ရာသီ၊ ဘေး အန္တရာယ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
၈	ဒုတ္ထဿကရာသိဒ္ဓဝပုဒ် သင်္ကန်း သုံးကို ရှိသော်လည်း အဆင်း သိပ်သည်း ကောင်း ၊ အဆင်း နှစ်(၃) ထည် ကို့ကွင်တစုခုခုကို မှီသင်္ကန်း ဆောင်းခွန်း မိုးကြိုး အဆင်း ပုံကောင်မလှပခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	။	ရဟန်း အများ တို့သည် မိမိတို့၏သင်္ကန်းမှား ကိုမမှတ်မိသောကြောင့်ပညာတော်မူ၏။	၁။ အဆင်း ပုံသဏ္ဌာန် (ကပွမိန္တု) မပြည့်လုံခြင်း ၊ ၂။ ဧပုဂ်သောသင်္ကန်း ရှိသူ စသည်မဟုတ်ခြင်း ၊ ၃။ သင်း ပိုင်၊ ကိုယ်ထုံတခုခုဖြစ်ခြင်း ။
၉	ဝံဘပ္ပနသိဒ္ဓဝပုဒ် သီတင်း သုံး ဘော်(၅) ယောက် တို့ကွင်တယောက်ယောက်အား သင်္ကန်း ကိုဝပ္ပနာပြုပြီးနောက် ပစ္စုဒ္ဓါရိမပြုအပ်သေး သောသင်္ကန်း ကိုဝတ်ထုံခြင်း ။	။	အာရှင်ဥပနန္ဒ	အာရှင်ဥပနန္ဒသည် ရဟန်း တော်အား ကိုယ်တိုင်ဝိကပ္ပနာပြုပြီး နောက် ပစ္စုဒ္ဓါရိမပြုကဲ့ဝတ် ထုံခြင်း ကြောင့် ပညာတော်မူ၏	၁။ ကိုယ်တိုင်ဝိကပ္ပနာပြုပြီး ပစ္စုဒ္ဓါရိမပြုရသေး သေသင်္ကန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ဝိကပ္ပနာလေးကို သေသင်္ကန်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၃။ ဝတ်ထုံခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီမြဲဝိုဒိန္ဓဘာသာပြန်	ပညာတိုးရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြချေသောပုဒ်လိုက်	ဝေါဟာရကြောင်း	အဓိပ္ပါယ်
၁၀	**စီဝရအာပန်ဓိန်သီမြဲဝိုဒိန်** ရယ်မြူး လိုင်္ဂ်ရာဒီး ဆိုဆွဲ၊ ပိတ်၊ သင်္ခန်း၊ နေရာဒေသ၊ အခင်း၊ ဒေဝီဒုး၊ ခါပန်း ကြီး ခိုဝှက်ခြင်း။	သဘဝအိုပြည်	ဆဋ္ဌိရာဇာနှင့် (၆) ယဉ်	ဆဋ္ဌိရာဇာနှင့် (၆) ယဉ် တို့သည် ရာဇာနှင့် တိုင်းသင်္ခါသဘဒ်နှင့် တို့ကို ဝှက်ယှဉ်ထားခြင်း ကြောင့် ပညာတိုး တော်မူ၏။	၁။ ရာဇာနှင့် ဆိုပစ္စည်း ဥစ္စာ ဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ ရယ်မြူး လိုင်္ဂ်ခိုဝှက်ခြင်း။

အမှတ်စဉ်	သီလဒေသပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတို်းပြဿ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဓိပ္ပါယ်
၁	<u>သဒ္ဓါသီလဒေသပုဒ်</u> သဒ္ဓါလို့ သောစိတ်ကြွေ့သည်အဖျ ဝါကို သတ်ခြင်း ။	သဝဏ်ပြဿ	အရှင်ဥဒါယီ	အရှင်ဥဒါယီသည် သဒ္ဓါလို့ သောစိတ် ကြွေ့သည်အဖျ ဝါကိုသတ်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် ဟော်မူ၏။	၁။ သည်အဖျ ဝါဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ သည်အဖျ ပါမှန်းသိခြင်း ၊ ၃။ သဒ္ဓါလို့ သောစိတ်ရှိခြင်း ၊ ၄။ လုလ္လအာဒေါ်ကျူးခြင်း ၊ ၅။ သေခြင်း ။
၂	<u>သပ္ပါဏကသီလဒေသပုဒ်</u> သိလျှက်ပိုး ရှိသောဇရကို သောကြခြင်း ။	။	ဆဒ္ဒဂိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်သိလျှက် ပိုး ရှိသောဇရကို သောကြခြင်းကြောင့် ပညတ် ဟော်မူ၏။	၁။ ပိုးရှိသောဇရမှန်းသိခြင်း ၊ ၂။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။
၃	<u>ဥဒ္ဒေသနသီလဒေသပုဒ်</u> တရား သဖြင့်ဥဒ္ဒေ်း စေအာဝ်ပြီး သောအဓိက ဂုက်း မှန်း သိလျှက်ထပ်ခါကံပြုကို ရန်လှုံ့ဆော် ခြင်း ။	။	။	ဆဒ္ဒဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်တရား သဖြင့်ဥဒ္ဒေ်း စေအာဝ်ပြီး သောအဓိက ဂုက်း မှန်း သိလျှက်ထပ်ခါကံပြုကို ရန်လှုံ့ ဆော်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ တရား နှင့်း လမ်း အလိုင်း ဥဒ္ဒေ်း စေအာဝ်ပြီးဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ထိုကဲ့သို့ဥဒ္ဒေ်းပြီး မှန်းသိခြင်း ၊ ၃။ လှုံ့ဆော်ခြင်း ။
၄	<u>ဒုဗ္ဘာသိတသီလဒေသပုဒ်</u> ရဟန်း တပါး ဆိုသင့်နေသော သံဃာဒိသိသိအာပတ်ကို အခြား ရဟန်း အား မရေပြောကြား ဘဲ ဖုံး နွယ်၍ကိုထား ခြင်း ။	။	အမည်မသိရသောအား ဖြင့်မထင်ရှားသော ရဟန်း တပါး	အမည်မသိရသောအား ဖြင့်မထင်ရှားသော ရဟန်း တပါး ဆိုသင့်နေသောသံဃာဒိသိသိအာ ပတ်ကိုမရေပြောကြား ဘဲဖုံး နွယ်၍ ကို ထားခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ ရဟန်း ဆိုသံဃာဒိသိသိအာ ပတ်ကိုသိခြင်း ၊ ၂။ ဖုံး ထား လိုသည့်အတွက်မ ပြောတော့ပါဟု ဝန်ခြင်း ၊

အဓိပ္ပာယ်	ဝေါဟာရကြောင်း	အကြောင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ပဿတိ ရာတိုင်းပြည်	သီဟဠဝပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်
၁။ အသက် ၂၀ မပြည့်သေး၍ခြင်း၊ ၂။ အသက် ၂၀ မပြည့်မှန်းသိခြင်း၊ ၃။ ဥပဒ္ဓာယ်လုပ်ရန် ရဟန်း(ပဉ္စင်း ခံ)ပေး၍ခြင်း။	ရဟန်း ကိုယ်သည်အသက် (၂၀) မပြည့်မှန်း သိလျက် သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပဒ္ဓာယ်ပြု၍ ပဉ္စင်း ခံပေး သော ကြောင့် ပဿတိ တော်မူ၏။	ရဟန်း အများ	ရာဇဂြိုလ်ပြည်	<u>ဥဠး နဝ်သတ်ဝဿိသဒ္ဒဝပုဒ်</u> အသက် (၂၀) မပြည့်သေး သော ရဟန်း လောင်း ကို မပြည့်မှန်း သိလျက် ဥပဒ္ဓာယ်ပြု၍ ပဉ္စင်း ခံပေး အံ့၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရဟန်း မဖြစ်၊ ကံ်ပြုပေး သော ရဟန်း များ အား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်မှု ဥပဒ္ဓာယိအရာမှာ မူပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။
၁။ သူ့ခိုး ကုန်သည်ဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ သူ့ခိုး ကုန်သည်မှန်းသိခြင်း၊ ၃။ တိုင်ပင်ခြင်း၊ ၄။ မချမ်းမယွင်းသွားခြင်း။	အမတ်နာမအား ဖြင့်မထင်ရှား သော ရဟန်း (၁) ပါသည်သူခိုး ကုန်သည်မှန်း သိမှတ်အတူတကွတိုင်ပင်၍ ခရီးတကြောင်း တည်း ဘယူဇနာဝက်မှ ရွာသတပါး သို့သွား ခြင်း ကြောင့် ပဿတိ တော်မူ၏။	အမတ်နာမအား ဖြင့်မထင်ရှား သော ရဟန်း တပါး	သာဝတ္ထိပြည်	<u>တေယျသဒ္ဒဝပုဒ်</u> သူခိုး ကုန်သည်မှန်း သိယှက်အတူတကွတိုင်ပင်၍၊ ခရီးတကြောင်း တည်း ဘယူဇနာဝက်မှ ရွာသတပါး သို့သွား ခြင်း။
၁။ နှစ်ဦး သဘောတူ စီစဉ်၍ သွား ခြင်း၊ ၂။ ချိန်း ချက်မှားမချော်ယွင်းခြင်း၊ ၃။ ယူဇနာဝက်ကို လွန်ခြင်း။	အမတ်နာမအား ဖြင့်မထင်ရှားသော ရဟန်း တပါး သည်မိမွန့်အတူတကွတိုင်ပင်၍ ခရီး တကြောင်း တည်း ဘယူဇနာဝက်မှသွား မိခြင်း ကြောင့် ပဿတိ တော်မူ၏။	။	။	<u>သံဝိဓါနသဒ္ဒဝပုဒ်</u> မိမွန့်အတူတကွတိုင်ပင်၍ ခရီး တ ကြောင်း တည်း ဘယူဇနာဝက်မှ ရွာသတပါး သို့သွား ခြင်း။

အမှတ်စဉ်	သိမ့်မဟုတ်ပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿုတ်ရာတို့ပြင်းပြသံ	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရဝ
၈	<u>အာဠဝိသိမ့်မဟုတ်ပုဒ်</u> ချာန်မဂ်ဖိုလ်ဇာတ်ရာဝယ်ပြု တတိယာန်သောတရား တို့ကို ဘုရား ဟောတော်မူခဲ့ပြီ၏ ဟူ၍ပြောဆို သောရဟန်း ကို၊ ရဟန်း တို့ကသိုမဟုတ်ပြောရန် ဥတ်ကမ္မဝါစာတို့ဖြင့် ကူမမရခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်သို့	အာရဉ်အဂါဒ္ဓ	လင်း တသတ်အများ ခံ့ဖြစ်ဘူး ။ ၎င အာရဉ်အဂါဒ္ဓရဟန်း သည်၊ ချာန်မဂ်ဖိုဇ်အာရဝယ်ကိုပြုတတိယာန်သောတရား တို့ကိုဘုရား ဟောတိုင်း ငါသိ၏ ထိုဟရား တို့သည်မှိုဝဲသောသူအား (ချာန်မဂ်ဖိုလ်)ဇ်အာရဝယ်ကိုပြုခြင်း ငှါမစွမ်း နိုင်ဟူ၍ဒုဿီလ-ယုခြင်း ကို(၃)ကြိမ်တိုင်တိုင်ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်ကူး မပါသော်လည်း မလိုက်နာခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏ ။	၁။ ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်ဆိုဆုမ္မခြင်း၊ ၂။ (၃)ကြိမ်တိုင်အောင်ဆုံးမခြင်း ၊ ၃။ အယုံကိုမစွန့်ခြင်း ။
၉	<u>ဥဒ္ဒိဿသမ္ဘောဂသိမ့်မဟုတ်ပုဒ်</u> မိန်းမအယုကိုယုသဖြင့်ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်နှင်ထုတ်အာပတ်သောရဟန်း မှန်း သိပါလျက် အတူတဆွမ်းဆောင်ခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း ၊ အိပ်ခြင်း ကိုပြုခြင်း ။	။	ဆဒ္ဒဂိရဟန်း(၆)ပါး	ဆဒ္ဒဂိရဟန်း(၆)ပါး တို့သည် မိန်းမအယုကိုမစွန့်သောအာရဉ်အဂါဒ္ဓရဟန်း နှင့် အတူတကွဖြစ်း သောကြောင့်နေထိုင်ခြင်းကိုပြုခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏ ။	၁။ ဝိနည်းတရား အောက်နှင့်အညီအမှုံး ကိုင်အောင်မပြုရသေးခြင်း ၊ ၂။ မိန်းမအယုကိုမစွန့်သေးခြင်း ၃။ အတူတဆွမ်းဆောင်နေထိုင်ခြင်း ။

အမှတ်	သီးခြားပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿဒ္ဓိရာဇဝင်းပြုသည်	အာရုံကြောင်းပြုသော ပုဒ်သိလို	ဝဟာရကြောင်း	အဓိပ္ပါယ်
၁	<u>အဋ္ဌကထာသီးခြားပုဒ်</u> ဗျာဒိမကိုယ်တော်ကြီးသည် ရာဃယျပြုကတိကဲ့နှင့်သော သူတော်ကောင်းတို့ကို ကရုဏာ ဟောကိုင်ငါသိမ်းဟူ၍ပြောသို့သော ရှင်သာဝကအောက်ရဟန်း တော်တို့ကိုဆည်းကပ်ခြင်းသဘော မရှိမှန်း ဝိပက္ခာကို ထိုသာမန်ရောနှင့်အတူတကွ ဆောင်နိုင်ခြင်း။	သာဝကအိုပြုသည်	ဆဋ္ဌိရာဟန်း (၆) ပါး	ဆဋ္ဌိရာဟန်း (၆) ပါးတို့သည် မဂ်ဖိုလ်ဓာတ်ရာဃယျပြုကတိကဲ့နှင့်သော တရားတို့ကို ကရုဏာ ဟောကိုင်ငါသိမ်းဟူ၍ပြောသို့သောကဲ့သာမကောက်ရဟန်းတော်တို့ကဲ့သို့မမျှမရှိမှန်း သိလွယ်ကာ၊ ထိုသာမကောက်ရောပဒဿိပဒရာတို့ဖြင့်ဖျော်ယောင်းသွေးဆောင်သောကြောင့် ပဿဒ္ဓိတော်မူ၏။	၁။ ဝိနည်းတရား တော်နှင့်အညီအဆုံးဘို့ငှာမြဲရသေးခြင်း၊ ၂။ မိဉ္ဇာအယုတ်ကိုမစွန့်သေးခြင်း၊ ၃။ အတူတကွပြုံးမြှင့်ဖျော်ယောင်းသွေးဆောင်နေဆဲဖြစ်ခြင်း။

အကျိုးရလဒ်	ဝန်းကျင်းခြင်း	အကျင့်ကြီးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်	ပညာတိုးပွားခြင်း	သီလဥပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်
၁။ ရဟန်းတို့ကသီလဥပုဒ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်း ၊ ၂။ မကျင့်လိုသည့်အတွက် ဝိနည်းမိုရိုးအား မေးမြန်းမှုအား ဖြေမရမှီမကျင့်နိုင်ဟု ပြောဆိုခြင်း ။	အရှင်ဆန္ဒအား သိတင်းသုံး ဘောရဟန်းတို့ကဝိနည်းသီလဥပုဒ်ဖြင့်၊ ဤအဲ့သို့မပြုလုပ်သင့်ကြောင်း ဆုံမှသေဆခါ ပုဂ္ဂိုလ်ဥပုဒ်ကဤအဲ့သို့ကျင့်ရမည်လား ၊ ဝိနည်းမိုရိုးအား မေးမြန်းခြင်း ဖြေမရသေး သမ္ဘမကျင့်နိုင်ဟု ပြောဆိုခြင်း ကြောင့်ပညာတိုးပွားခြင်း မရှိ။	အရှင်ဆန္ဒ	ဘောသမ္ဘိပြည်သို့	<u>သဟဇန္ဓိကသီလဥပုဒ်</u> သိတင်းသုံးဘောရဟန်းတို့ကဝိနည်းသီလဥပုဒ်ဖြင့် ဤအဲ့သို့မပြုလုပ်သင့်ကြောင်းဆုံမှသေဆခါ၊ ဤသီလဥပုဒ်ကဤအဲ့သို့ကျင့်ရမည်လား ၊ ဝိနည်းမိုရိုးအား မေးမြန်းခြင်း မရှိ၊ ဤသီလဥပုဒ်ကို ကျင့်ရမည်ဟု ပြောဆိုခြင်း ။
၁။ ဘုရားအား ကန်တော့ခြင်း ၊ ၂။ ရဟန်းတို့ကိုသီလဥပုဒ်ပေးခြင်း ။	ကြွရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်ဝိနည်းသီလဥပုဒ်များကိုအဲ့ဝဲလိုက်ကြောင်း ပြောဆိုခြင်း မရှိ။	ဆန္ဒရဟန်း(၆)ပါး	သာဝတ္ထိပြည်	<u>ဥဿဒဇာတ်</u> ဟိမဝန္တာတောင်ကြီးအနီးရှိ ဥဿဒဇာတ်ကြီးအား ဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူခဲ့ပုံကို အဲ့ဝဲလိုက်ခြင်း ။

မှတ်ချက်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာကိုင်းပြသည်	အကြောင်းပြချေပုဒ်လိုလို	ဝတ္ထုကြောင်း	အဓိပ္ပါယ်
။	<u>မေဝတနှသိက္ခာပုဒ်</u> ။ လွန်ခဲ့တိုင်း၊ လွန်ခဲ့ကိုင်း (ဥပုသ်နေ့ကိုင်း၊ ဥပုသ်နေ့ကိုင်း) ပါတိ မေထုန်ပြသည်ကို သေဝိသည်ယခု မှသိရသကဲ့သို့ ဘုရားဟောသည်ပါတိ မေထုန်ဟုလာသည်ကဲ့သို့ ပယောဂ်ခြင်း ။	သဒ္ဒဝတ္ထုပြသည်	ဆဗ္ဗဥ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဥ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ လွန်ခဲ့ကိုင်း (ဥပုသ်နေ့ကိုင်း - ဥပုသ်နေ့ကိုင်း) ပါတိ မေထုန်ပြသည်ကို သေဝ်၊ ငါသည်ယခု မှသိရသကဲ့သို့ ဘုရားဟောသည်ပါတိမေထုန်ဟုလာသည်ကဲ့သို့ ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁ ။ မေဝတနာမ်သို့တင်ပြုခြင်း ။ ၂ ။ မသိဟန် ကျေင်းလို စိတ်ဖြင့် ပြုခြင်း ။ ၃ ။ ပါတိ မေထုန်ပြသည်ကို (၂) ကြိမ် မြောက် (၃) ကြိမ်ကြား နာဘူးခြင်း ။ ၄ ။ မသိဟန် ဆောင်ခြင်း ။
။	<u>ပဟဝရသိက္ခာပုဒ်</u> ။ ရဟန်း အား ဒေါသအမှက် ထွက်၍ ဝိုက်ခြင်း ။	သဒ္ဒဝတ္ထုပြသည်	ဆဗ္ဗဥ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဥ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ ဒေါသအမှက်ထွက်၍၊ ရဟန်း တို့အား ဝိုက်နှက်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏ ။	၁ ။ အမှက် ထွက်ခြင်း ။ ၂ ။ လွှတ်ရမြောက် အောင်ကာယကို ဆောရာ မဟုတ်ခြင်း ။ ၃ ။ ရဟန်းအား ဝိုက်ခြင်း ။ ၄ ။ အမှက်ထွက်ခြင်း ။ ၅ ။ လွှတ်ရမြောက် အောင်ကာယ ကွယ်သောအရာ မဟုတ်ခြင်း ၆ ။ ဝိုက်ရန်ကွယ်ခြင်း ။
။	<u>ဘလသညိုကသိက္ခာပုဒ်</u> ။ ရဟန်း အား အမှက်ထွက်၍ ဝိုက်ရန်ကွယ်ခြင်း ။	သဒ္ဒဝတ္ထုပြသည်	ဆဗ္ဗဥ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဥ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်အမှက်ထွက်၍ ရဟန်းတို့အား ဝိုက်ရန်ကွယ်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏ ။	

အမှတ်စဉ်	သိဒ္ဓိဝါပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာကိုင်းပြသည်	အကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကိုရဝတ်
၆။	<u>အမှုလကသိဒ္ဓိဝါပုဒ်။</u> မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း ယုံမှား သံသယဖြစ်လေက် အောင်အကြောင်း မရှိဘဲသာလျက် သံသဒိသိသိအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း။	သဝဝဘိပြသည်	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ်	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ် (၄) ပါး တို့သည်၊ ရဟန်း တပါး ကိုမြင်ခြင်း၊ ကြား ခြင်း၊ ယုံမှား သံသယဖြစ်လေက် အခြေအောင်အကြောင်း မရှိပါဘဲလျက် သံသဒိသိသိအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	၁။ သံသာဒိသိသိအာပ်ဖြင့် စွပ်စွဲလေက် အောင်အကြောင်း မရှိခြင်း။ ၂။ စွပ်စွဲခြင်း။ ၃။ စွပ်စွဲပြီး ခစာန္ဒသိခြင်း။ ၄။ ပြောဆိုအပ်သူက၊ ရဟန်း ဖြစ်ခြင်း။ ၅။ စိတ်မချမ်းသာဝေလိုခြင်း၊ ၆။ သံသယဖြစ်ခြင်း။
၇။	<u>သဉ္စိဒ္ဓသိဒ္ဓိဝါပုဒ်။</u> ငါပြောလိုက်သည်သူ စိတ် မချမ်းမသာဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်လုံမှားသံသယဖြစ် အောင်ပြောဆိုခြင်း။	သဝဝဘိပြသည်	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ်	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ် (၄) ပါး တို့သည်၊ ရဟန်း တို့အား စိတ်မချမ်းသာဘဲယုံမှားသံသယဖြစ်အောင် ပြောဆိုခြင်းကြောင့်ပညတ်ထိ မူ၏။	
၈။	<u>ဥပဿတိသိဒ္ဓိဝါပုဒ်။</u> ရဟန်း အချင်း ငါ့ခင်း တဘက်နှင့်တဘက်ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြသော်၊ အခြား တဘက်သော ရဟန်း တို့၏ကိုင်ပင်သံကိုသက်သက်ကြား လိုသဖြင့် ဆွေးခင်းမြို့နားထောင်ခြင်း။	သဝဝဘိပြသည်	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ် (၄) ပါး	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ် (၄) ပါး တို့သည်၊ ရဟန်း အချင်း ချင်း တဘက်နှင့်တဘက်ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြရာဝယ်အခြားတဘက်သော ရဟန်း တို့၏ကိုင်ပင်သံကိုသက်သက်ကြား လိုသဖြင့် ဆွေးခင်းမြို့နားထောင်ခြင်း ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ ရဟန်း အမှုး ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဧစောဒနာလိုခြင်း။ ၃။ နှား ထောင်ခြင်း။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာဘို့ငဲ့ပြုသည်	အကြောင်းပြုသော်ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါဂုဝ်
၉။	<u>ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်</u> ။ ကံပြုဘို့ရန်သင့်ဘာတူဆန္ဒပေးပြီး နောက်၊ ထိုကံကိုဂျာတိခေါ်ဆောင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်သို့	ဆဒ္ဒဋိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒဋိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ကံပြုဘို့ရန်သင့်ဘာတူဆန္ဒပေးပြီး နောက် ထိုကံကိုဂျာတိခေါ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူ၏ ။	၁။ ဓမ္မကံဖြစ်ခြင်း ။ ၂။ ဓမ္မကံဟုအမှတ်ရှိခြင်း ။ ၃။ သင့်ဘာဂူသို့ကြောင်းဆန္ဒပေးပြီး နောက်ဂျာတိခေါ်ဆောင်ခြင်း ။
၁၀။	<u>ဆန္ဒအဒတ္တဂဟဏသိက္ခာပုဒ်</u> ။ သံဃာဒိသေအာပတ်ကို ဖြေရှင်းရန် သင့်သော ဘာသာကို ဆန္ဒမပေးဘဲ နေရာမှထကာ ဖဲသွားခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်သို့	အမတ္တသာမဏေးဖြင့် မထေရဂ္ဂဝေးသောဂရုဟန်း တပါး ။	အမတ္တသာမဏေးဖြင့် မထေရဂ္ဂဝေးသော ဂရုဟန်း တပါး သည်၊ သံဃာဒိသေအာပတ်ကို ဖြေရှင်းရန် သင့်သော ဘာသာကို ဆန္ဒမပေးဘဲ နေရာမှထကာ ဖဲသွားခြင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူ၏ ။	၁။ အဆုံး အဖြတ်ပြုလုပ်မည့်ဖြစ်ခြင်း ။ ၂။ ဓမ္မကံဖြစ်ခြင်း ။ ၃။ ဓမ္မကံဟုထင်မှတ်ခြင်း ။ ၄။ ကုသောသံဃာဒိသေသိတည်ခြင်း ။ ၅။ ကုသောဂဟိဘင်းဘော်မှုပြုခြင်း ။ ၆။ ကံပုဂ္ဂိုလ်ဂဏလို(၂)ဂဏခွဲဟုဆိုသိကို ဖွဲ့နှောင်ခြင်း ။
၁၁။	<u>ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်</u> ။ သိမ်သွတ်သွဲ့ကိုသံဃာများက သင်္ဃာဒိသေသာပတ်ကို ဖြေရှင်းပြီးနောက် မိမိတို့ချစ်ခင်ကြင်နာဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသံဃာတော်အဂ္ဂဝင်မြတ်တို့သည် ဖြေရှင်းကြောင်းကို ဟုကဲ့ရဲ့ဂျာတိခေါ်ဆောင်ခြင်း ။	ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့	ဆဒ္ဒဋိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒဋိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ သိမ်သိမ်သွတ်သွဲ့သော် သံဃာတော်မြတ်ကို ဖြေရှင်းပြီး သည့်နောက် ပိုင်းခြားမိမိတို့ချစ်ကြင်နာဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသံဃာတော်အဂ္ဂဝင်မြတ်ကိုသည် ဖြေရှင်းကြောင်းကို ဟုကဲ့ရဲ့ဂျာတိခေါ်ဆောင်ခြင်း ကြောင့် ပညတ်တော်မူ၏ ။	၁။ သင်္ကန်းဖြေရာပုဂ္ဂိုလ်ကရုဟန်းဖြစ်ခြင်း ။ ၂။ တရားသဖြင့်သမ္မုတိ - ထိုးသူများဖြစ်ခြင်း ။ ၃။ သံဃာနှင့်ဘာဂုဝိကပ္ပနာလေါက်သင်္ကန်းကိုဖြေခြင်း၊ ၄။ ဖြေပြီးနောက်ဂျာတိခေါ်ဆောင်ခြင်း ။

အမှတ်	သီးခြားပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပြည်ထဲရာဇဝတ်ကိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုဒေသိပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျဉ်းရုပ်
၁၂။	<u>ပဂိုဏာဝမနုဿိကာဝပုဒ်။</u> သံသာဝဿိလျှရန် ဂျသြမှန်းထိုး ကသောပုံသြး မှန်း သိလျှက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သို့လျှရန်ကို ဟောခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ်	ဆဒ္ဒပုဂ္ဂိုလ်း (၆) ပါး ကို သည်၊ သံဃိသို့လျှရန်၊ ဂျသြမှန်း ထောင်းသောပုံသြး မှန်း သိလျှက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သို့လျှရန်ကို ဟောခြင်း ကြောင့် ပဉ္စသတ်ဒုတိယမြောက်။	၁။ သံသာဝဿိလျှရန်၊ ဂျသြမှန်း ထောင်းပြီး ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ထိုသို့ဂျသြမှန်း ထောင်းပြီးဘို့ သိလျှက် ပုဂ္ဂိုလ်သို့လျှရန်ကို ပေါ်ခြင်း။ ၃။ ဂျသြခြင်း။

အမှတ်စဉ်	အီးဘားပုဒ်နှင့် ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတို့ကို ပြည့်	အကြောင်းပြန်သိပုံကိုလို	ဝတ္ထုကြောင်း	အဓိပ္ပာယ်
၁။	**အာနန္ဒပုဏ္ဏိကဇာတ်ပုဒ်။** ဘုရားဟောကြားတော်မူ၊ အာသိက်ခံ ပြီး မင်း နှင့်မိဘုရား၊ ဘိုးဘိုး ဘဒ္ဒဝိန်း ဂျောင်မှမထွက်သေး မီ ရဟန်း ကဒိဖဝင်လာသည်ကို ကြောင်းကြောင်းအသိမပေး ဘဲငင် ရဟန်းတော်။	သဘဝတို့ပြည့်	အာရုံအာနန္ဒာသည်	အာရုံအာနန္ဒာသည်မိမိကြွရောက်လာ ကြောင်း ကို၊ ကြိုတင်အသိမပေး ဘဲမင်း ဖြစ်နိုင်း တော်သို့ဝင်ရောက်ခြင်းကြောင့် ပညာတော်မူ၏။	၁။ ခဏိယဇာတ်ပြီးခြင်း။ ၂။ အဘိသိက်သွန်း ပြီး ခြင်း။ ၃။ မင်း မိဘုရား (၂) ပါး တို့ ဂျောက်တော်ခန်း မမထွက်သေး ခြင်း။ ၄။ လာမည့်အကြောင်း ကြိုကြောင် ပြ မသိစေခြင်း။ ၅။ စောင့်ဂျောခန်း ရဟာဝင်သိ တံခါး ခုံကို ကျော်လွှားခြင်း။
၂။	**ရဟန်းဘိက္ခာဝတ္ထု။** ရဟန်းတို့ကိုငင်း၊ လူတို့ဆွေ ခုံး ဘဂျောင်ပစ္စည်း ကိုငင်း၊ ကြောင်း ကိုကဆောင်း မိမိရန် ကိုငင်ရာဌာနဆောင်း မှာကပါး ဆင်း ဆရာဝန်ခံရမှုကန်ရစ်ခဲ့ သည်ကို ဒုက္ခကဆောက်ယူခြင်း။	သဘဝတို့ပြည့်	အာမည့်နာမအား ဖြင့်မထင်ရှား ရဟန်း (၁) ပါး	အာမည့်နာမအား ဖြင့်မထင်ရှား သော်ရဟန်း တပါး သည်ရဟန်းကို ကောက် ယူခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ ခွင့်မပြုအပ်သောအမှုကိုပြု ခြင်း။ ၂။ သူကပါး ပန္နားသိမ်း ဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ပုံသုကုပြုစ်သည်ဟု သောအဖြ ဖြင့်ကောက်ယူခြင်း ကျိုးနှင့် ဒဏ်ခွင်ပွန်း ဇာပန္နားသိမ်း ကို ကောက်ယူခြင်း ကျိုး မဟုတ်ခြင်း။ ၄။ ကိုယ်ကိုင်ဖြစ်၊ ဒဏ်၊ ခိုင်း ဖြစ်ခြင်း။

အမှတ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿဒ်ရာတိုင်း ပြဿိ	အကြောင်းပြုဆိုပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရပ်
၁။	<u>ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသနသိက္ခါပုဒ်။</u> သူခိုး ဘေး၊ မိး ဘေး စသော်အဆော် တလျင် ဂြိုဟ်ငြင်တခင် ဖြစ်ပေါ်လာသောကိစ္စမှတပါး မွန်းလွဲသောအခါ၌အနိုးအနား၌ထင်ရှား ရှိသောရဟန်းကိုမပန်ကြား ဘဲရွာဝင်း သို့ဝင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း(၆)ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ မွန်းလွဲသောအခါ၌၊ ရွာတွင်း သို့ဝင်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ ထင်ရှား ရှိသော်ရဟန်း ကို မပန်ကြား ခြင်း ။ ၂။ ခွင့်ပြုအပ်သောအကြောင်း မရှိခြင်း ။ ၃။ ရွာဝင်း သို့ဝင်ခြင်း ။
၇။	<u>သူဝိဿရသိက္ခာပုဒ်။</u> အဝိုး အစွယ်ဦး ချိုကို့ဖြင့် အာဝဇ္ဇး ကိုပြုလုပ်ခြင်း ။	သက္ကတိုင်း	ရဟန်း အများ	ရဟန်း တို့သည်၊ အကိုင်း အဂွသ်ကိုမသိ ဘဲမျှား ၌ သောအာဝဇ္ဇး တို့ကိုပြုလုပ် ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ အာဝဇ္ဇး ဖြတ်ခြင်း ။ ၂။ အဝိုး၊ အငွယ်ဦး ချိုကဲ့သို့ ဖြင့်ခြင်း ။ ၃။ ကိုယ်ကိုင်ပြုလျှိသို့မဟုတ် စေခိုင်း၍ ရှိခြင်း ။
၈။	<u>မဒ္ဓဝိဠသိက္ခာပုဒ်။</u> ကုဋိ၌သောအခါ၌ စောင်းကို (၁) ဆောင် (၁) ထွာထက် ခြေဆောက် ရှည်၍ပြုလုပ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	အာဠဝိကဉ္စပနန္ဒ	အာဠဝိကဉ္စပနန္ဒသည်မြို့သော၊ သွေးစောင်း ခွံ့ပိတ်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ အကိုင်း အဂွသ်ပမာဏထက် လွန်သော သွေးစောင်း ဖြတ်ခြင်း ။ ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်၍ ရှိခြင်း ။
၉။	<u>တူဒသောနဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်။</u> ဘဲအဆောသွတ်ကုဋိ၌သောအခါ စောင်းကိုပြုလုပ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း(၆)ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ လဲအဆိသွတ် သောကုဋိ၌သောအခါ စောင်း ကိုပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ လဲအဆောသွတ် သောကုဋိ၌ သောအခါ စောင်းဖြတ်ခြင်း ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်၍ ရှိခြင်း

မှတ်ချက်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပစ္စတ္တရာဘိုင်း ပြည့်	အကြောင်းပြနည်းပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာပတ်ရပ်
၈။	<u>နိသိဒနသိက္ခာပုဒ်</u> ဘုရား ရှင် ၏အထွာဆော် ဖြင့်အလှူး (၂) ထွာ အနံ (၁) ထွာ ဒွဲ။ အဖြတ် ခေါ် သေ ဘအဆိ (၁) ထွာထက် ကျော်လွန် သေ (နိသိဒိုင် ခေါ်) နေရတိုင် ကို ပြုလု ပိခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်။	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါးတို့သည်၊ အကိုင်း အဂ္ဂသည် ပမာဏမ ဂ္ဂိုကုန် သေ ဒနိသိဒိုင် ကိုကိုပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ပညတ်တော် မူ၏။	၁။ မိသိဒိုင်၏ ပမာဏကိုလွန်ခြင်း ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်၍ ရွှိခြင်း ။
၉။	<u>ကဉ္စုပ္ပဋိဉ္ဇာဒိသိက္ခာပုဒ်။</u> ဘုရား ရှင်၏အထွာတော် ဖြင့်အလှူး (၄) ထွာ၊ အနံ (၂) ထွာ ဒွဲသက် ကျော်လွန် သေ အနာ သွန်းသက်နှုံးကို ပြုလုပ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်။	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါးတို့သည်၊ အကိုင်း အဂ္ဂသည် ပမာဏမ ဂ္ဂိုကုန် သော အနာ သွန်းသက်နှုံးတို့ကိုပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။ ။	၁။ အနာသွန်းသက်နှုံး၏ ပမာဏ ကိုလွန်ခြင်း ။ ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်၍ ၊ ရွှိခြင်း၊
၉။	<u>ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပုဒ်။</u> ဘုရား ရှင်၏အထွာတော် ဖြင့်၊ အလှူး (၆) ထွာ အနံ (၂) ထွာ ဒွဲသက် ကျော်လွန် သော မိုး ရေခံသက်နှုံးကိုပြု လုပ်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်။	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂိုဂဟန်း (၆) ပါးတို့သည်၊ အကိုင်း အဂ္ဂသည် ပမာဏမ ဂ္ဂိုကုန် သော မိုးရေ ခံသက်နှုံး တို့ကိုပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ပညတ် တော်မူ၏။ ။	၁။ မိုး ရေခံသက်နှုံး၏ ပမာဏ ကိုလွန်ခြင်း ။ ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်၍ ရွှိခြင်း ၊

အမှတ် ၄၌	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘိသိဿ ပြန်	ပဿတ်ရာတို့ စီးပြီး	အကြောင်းပြုသော်ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရင်
၁၀။	<u>နန္ဒတွေ့ရသိက္ခာပုဒ်။</u> ဘုရား ဌာင်၏အထွာတော် ဖြင့်၊ အထွား(၉)ထွာ အနံ (၆)ထွာရှိ သော ဘုရားဌာင်၏ သံကန်းပမာဏထက် ကျော်လွန် သော သံကန်း ကိုပြု လုပ်ခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်။	အာဌာန နန္ဒ။	အာဌာန နန္ဒသည်၊ ဘုရား ဌာင်၏အထွာ တော်ဖြင့်အလျား(၉)ထွာအနံ(၆)ထွာ ရှိ သော ဘုရား ဌာင်၏သံကန်း ပမာဏရှိ သော သံကန်း ကိုပြု လုပ်ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။ ။	၁။ ဘုရား ဌာင်၏သံကန်း ပမာဏဖြစ်ခြင်း။ ၂။ မိမိအတွက်ဖြစ်၍ ရှိခြင်း။

အမှတ်စဉ်	သီဝဏ္ဏနာခံနှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ် ရာဘတိုင်းပြဿိ	အကြောင်းပြုသော်ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရမ်
၁	<u>ပဌမပါဠိဒေသနာသီဟဝဏ္ဏနာ</u> ရွာတွင်း သို့ဝင် သောဆွေမျိုး မတော် သောဘိက္ခုနီမ၏လက်မှ ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်တ မျိုး မျိုး ကို မိမိလက်ဖြင့်ကိုယ်တိုင်ခံယူ၍သုံး ဆောင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြဿိ	အာမဿနာမအာဂး ဖြင့်မထင်ရှားသော် ရဟန်း တပါး	အာမဿနာမအာဂး ဖြင့်မထင်ရှားသော် ရဟန်း တပါး သဿ်ရွာတွင်း သို့ဝင် သောဆွေမျိုး မတော် သောဘိက္ခုနီမ၏လက်မှ ခဲဘွယ် ဘော်စဉ်ကို မိမိလက်ဖြင့် ခံယူခြင်း ကြောင့်ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ဘိက္ခုနီမဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ဆွေမျိုး မတော်ခြင်း ၊ ၃။ ရွာတွင်း သို့ဝင်ပြီး- သောဘိက္ခုနီမ၏လက်မှ မိမိလက်ဖြင့်ခံယူခြင်း ၊ ၄။ ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း၊ ၅။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။
၂	<u>ဒုတိယပါဠိဒေသနာသီဓဝဏ္ဏနာ</u> ဆွမ်း ပင့်ကျွေး ရာအိမ်ခွံ ရာအိမ်း များ ဆွမ်း ဘုဉ်းပေး စဉ်ဘိက္ခုနီမက ဒီသပိတ်ထဲ ဟင်း သို့က်လော၊ ဟိုသပိတ်ထဲ ဆွမ်း သို့က်လော့ဟု ဗိမံနေ သော ဘိက္ခုနီမကို မသင့်လော်ဘူးဟု မပြောကြား မတော်း မြစ်ခဲ့ ခြင်း စိမံသည့်အကိုင်းသုံးဆောင် ခြင်း ။	ရာဇဂြိုဟ်ပြဿိ	ဆဓ္ဓ ဠိ ရဟန်း (၆) ပါး	ဆဓ္ဓ ဠိ ရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ဆွမ်း ပင့်ကျွေး ရာအိမ်ခွံဆွမ်း ဘုဉ်း ပေး နေစဉ်ဘိက္ခုနီမက ဒီသပိတ်ထဲဟင်းလိုက်လော့၊ ဟိုသပိတ်ထဲဆွမ်း လိုက် လော့ဟု စိမံနေသောဘိက္ခုနီမကိုမသင့်လျော်ကြောင်း မပြောကြား မတော်း မြစ်ခြင်းကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	၁။ ဘိက္ခုနီမဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ဘေဇဉ် (၆) ပါး တွင်း ပါး ပါး ကြွစ်ခြင်း ၊ ၃။ ရွာတွင်း ခွင့်ပြုဆဝ်သော် စိမံနည်း မှာ ပါး အခြား - နည်း ဖြင့်စိမံခြင်း ၊ ၄။ ရဟန်း တို့က မတော်း မြစ်ခြင်း ၊ ၅။ သုံး ဆောင်ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိဒ္ဓာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတိ ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကျိုးရပ်
၃	<u>တတိယပါဠိဒေသနာသိဒ္ဓာပုဒ်</u> ပန္ထဲသ်း ဥမ္ပါဟ ဖြေး ဖြေးယူတိ လျော့စေကါမုသဒ္ဓါဟ ရုဒးကါး ထကိသနိလ္ဟကိ ရှိသော ကြောင့် သေက္ခ ဟုသမူတိအရပ် သော သူတို့ထံသို့ မပင့်ဘိတ်ခဲ့မကွန်း မာခြင်း မရှိဘဲလျက်၊ ခဲတွယ် ဘောဇဉ်ကို မိမိလက်ဖြင့်ခံယူသုံး ဆောင်ခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ရဟန်း အများ	ရဟန်း တို့သည်အတိုင်း အရှည်ပမာဏကို မသိကုန်ဘဲအလွန်ခံကြခြင်း ကြောင့် ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ သေဟု-သမူတိအရပ် သော အမျိုး ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ရှင်း မ်မပင့်ဘိတ်အပ်ခြင်း ၊ ၃။ ဂိလာနမဟုတ်ခြင်း ၊ ၄။ အိမ်၏ဥပစာသို့သက် ရောက်ခြင်း ၊ ၅။ အာဝမိသကို ခံယူသုံး ဆောင်ခြင်း။
၄	<u>စတုတ္ထပါဠိဒေသနာသိဒ္ဓာပုဒ်</u> သူဌိုး ဓါး ပြစ သေဘေး အစ်ရ ရာဃယ် ရှိ ၎သော တောသူကြီး နေထိုင် သော ရဟန်း၏ အထံသို့ မွန်း ကပ်လိမ့်သည်အခြောင်း ကြောင် လျော်ကိုထား ပုံပြ ရှိတဲ့ ကပ်ဆော သေးကွန်း ကို မနာမ ဖျား ဘဲမိမိလက်ဖြင့်ခံယူ၍သုံး ဆောင်ခြင်း ။	သကျတိုင်း	ရဟန်း အများ	ရဟန်း တို့သည်မိမိတို့ တောကျောင်း အရောဝင်အနီး ဥသူဌိုး များ နေထိုင် ကြသည်ကိုအကြောင်း မကြားခြင်းကြောင့် ပဿတိ တော်မူ၏။	၁။ သူဌိုး ဓါး ပြစ သော ဘေး အကဲ့ရာယ်ရှိ သောတေါကွင်း ဖြစ်ခြင်း ၊ ၂။ ထို ဟေကျောင်းမှဖြစ် သော အာဝါမဟုတ်ခြင်း ၊ ၃။ ဂိလာနမဟုတ်ခြင်း ၊ ၄။ ဂိလာန်အကျွန်မဟုတ်ခြင်း၊ ၅။ တင်ကြိုမ်မသိ စေအင်ခြင်း၊ ၆။ အရာမ်တွင်း ခံယူခြင်း ၊ ၇။ သံး ဆောင်ခြင်း ။

ပရိမဏ္ဍလဝဂ်

သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသော်ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရဝ
ပရိမဏ္ဍလနိဝါသနှင့်ပါရုပနသိက္ခာပုဒ် (က) ချက်ကိုဖုံး ဗီဇေစ္ဆိ ဒုး ဆစ်မှအောက်၊ လက်ဂျစ် သစ်ချလျှက်၊ အစွန်းအစ မထွက်ရေအာသင်းဝိုင်ကို ဝတ်ခြင်း ။ (ခ) ကိုယ်ဝတ်ကေသိသက်နှံး ကိုဂုံခြင်းကိုပြုရခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂိုဂုဟန်း (၆) ပါး	(က) ဆဗ္ဗဂိုဂုဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ဒွေးမှင်း၊ နောက်မှင်းသက်နှံးကို တွဲဂုဲ့ဆွဲ၍သင်း ဝိုင်ကိုဝတ်ခြင်း။ (ခ) ကိုယ်ဝတ်ကေသိသက်နှံးကိုဂုံခြင်း တို့ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	၁။ သိက္ခာပုဒ်ကိုထိသေစွာမကျင့်လိုခြင်း ။ ၂။ ကျင့်နည်း ကိုမသိခြင်းစသော အကြောင်းမရှိခြင်း။ ၃။ (က) ထက်ဝန်း ကျင်းဝန်းဝိုင်း ဒွာမဝတ်ခြင်း။ (ခ) မဂုံခြင်း ။ ဟုတ်ချက်။ ဒွေးအာဂါ (၂) ပါးကိုသည်သို့ သေနိယသိက္ခာပုဒ်အား လုံး နှင့်သက်ဆိုင်၏နောက် အာဂါ (၁) ပါးကိုမူသိက္ခာပုဒ်အလိုက်ထည့်ရန်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌ဒွေးအာဂါရပ် (၂) ပါး ကိုထည့်ရှုမပြတော့ဘဲဆိုင်ရာအာဂါကိုသာပြပါအံ့။ (က) လည်၊ လက်ကောက်ဝတ်ကိုကို ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်းမှက်သွင်း ခြင်း။ (ခ) မနေထိုင်ခြင်း ။
သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ် (၂) ပါး။ (က) လွှဲသည်၊ လက်တောက်ဝတ်တို့ကို ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်းမှက်ရွာဇင်း၌ သွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်းကိုပြုခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂိုဂုဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂိုဂုဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ မဂို သေခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍၊ ကိုယ်ကိုဖွင့်လှစ်၍၊ ဝွာဇင်း၌သွားခြင်း နေထိုင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	

တရား	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတိရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုသိပုထိုသို့	ဝတ္ထုကြောင်း	အကဲရဝစ်
ဦးဖ	(က) လက်ခေါ်မှာဒုးကိုမလျှပ်မရမ်းဘဲကောင်းမွန်ငြိမ်သက်စွာထားရမြို့ရွာတွင်းခံသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်းကိုပြုခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါး	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါးတို့သည် မထိုသေခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍လက်ခြေကိုကစားရွှဲဆွဲငင်ခံသွားခြင်းနေထိုင်ခြင်းကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	(က) လက်ခြေတို့ကိုကစားရွှဲရွှဲတွင်းခံသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။
ဦးဂ	ဉာဏ်ကြီးတွေ့ဝတ္ထုသိက္ခာပုဒ် - ၂ - ပါး။ (က) လေးကောင့်ခန့်မှန်းကြည့်ကာမျက်လွှာချလျှက်၊ မြို့ရွာတွင်းခံသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်းကိုပြုရခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါးတို့သည်၊ မထိုသေခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍၊ ထိုထိုအရပ်သို့ကြည့်လျှက်ရွာဆွင်းခံသွားခြင်းနေထိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဿဒတ်တော်မူ၏။	(က) ထိုထိုအရပ်သို့ကြည့်လျှက်ရွာတွင်းခံသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။
ဦးဃ	ဉာဏ်ကြီးကယသိက္ခာပုဒ် - ၂ ပါး။ (က) သက်နှံးကိုပင့်မျှော်ရွာဆွင်းခံသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်းမှတ္ထေဝင်ကျဉ်ရခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဂိုရဟန်း(၆)ပါးကိုသည်၊ မထိုသေခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍သက်နှံးကိုပင့်၍ရွာဝတွင်းခံသွားခြင်းနေထိုင်ခြင်းကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	(က) သက်နှံးကိုပင့်၍ရွာအကွင်းခံသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။

အမှတ်	သီကျော်ပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿတ်ကာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြချေမှုဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဝ်
၁၂၅	ဥဒ္ဒေသိယသီကျော်ပုဒ် (၂) ပါး။ (က) ဂျောတွင်းခ်ကျယ်ဓာဝရယ်ချီသျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း မှရှောင်ကျဉ်ရခြင်း။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒဋ္ဌိရဟန်း (၆) တို့။	ဆဒ္ဒဋ္ဌိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည် ဂျောတွင်းခ်ကျယ် လေငင်ဓာဝရယ်ဒွင်ကြခြင်း ကြောင့်ဟုတ်တော်မူ၏။	(က) ဂျောတွင်းခ်ကျယ် လေငင်ဓာဝရယ်ချီသျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။
၁၂၆	အပ္ပသဒ္ဒဒီကျော်ပုဒ် (၂) ပါး။ (က) ဂျောတွင်းခ်အသံတိုး ကိုးဖြင့်သျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း ကိုပြုရခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဒဋ္ဌိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ မြင့်သောအသံကျယ် လေငင်သောအသံပြုလျက်၊ ဂျောတွင်းခ်သူဌားခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	(က) ဂျောတွင်းခ်မြင့်သောအသံကျယ် လေငင်သောအသံကိုပြုချီသျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။
၁၂၇	ကာဃပ္ပလိလကသီကျော်ပုဒ် (၂) ပါး။ (က) ခန္ဓာကိုယ်ကိုလျှော်ချီလျှော်ချီ ဂျောခ်ချီသျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း မှရှောင်ကျဉ်ရခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဒဋ္ဌိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ဂျောတွင်းခ် ခန္ဓာကိုယ်ကိုလျှော်ချီသျောင်းခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	(က) ဂျောတွင်းခ် ခန္ဓာကိုယ် ကိုလျှော်ချီသျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။
၁၂၈	ဝါဟုပ္ပလိလကသီကျော်ပုဒ် (၂) ပါး။ (က) လက်မောင်းကိုလျှော်ချီလျှော်ချီ ဂျောတွင်းခ်သျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း မှရှောင်ကျဉ်ရခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဒဋ္ဌိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ဂျောတွင်းခ် လက်မောင်းကိုလျှော်ချီလျှော်ချီသျောင်းခြင်း နေထိုင်ခြင်း ကြောင့်ပဿတိတော်မူ၏။	(က) ဂျောတွင်းခ် လက်မောင်းကိုလျှော်ချီသျောင်းခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။

အကျိုးရလဒ်	ဝတ္တရားကြောင်း	အကြောင်းပြချေမှုထိုက်လိမ့်	ပစ္စက္ခိရာဇာကိုင်းပြသည်	သီကျော်ပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်
(က) ဦး ခေါင်းကိုလျှပ်၍ဂုဏ်ဟုင်း ခံယူခြင်း ။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း ။	ဆဗ္ဗဥ္ဇိုရဟန်း (ဖြ) ပါး တို့သည်၊ ဦး ခေါင်း ကိုလျှပ်၍၊ လျှပ်၍၊ ဂုဏ်ဟုင်း ခံယူခြင်း နေထိုင်ခြင်း ကြောင့်ပစ္စက္ခိတေဝ်မူ၏ ။	ဆဗ္ဗဥ္ဇိုရဟန်း (ဖြ) ပါး	သာဝတ္ထိပြည်	သီသပ္ပကလကသီကျော်ပုဒ် (၂) ပါး (က) ဦး ခေါင်းကိုလျှပ်၍လျှပ်၍ဂုဏ်ဟုင်း ခံယူခြင်း ။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း မှန်ကြောင်းကြဉ်ရှုခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာထိုင်း ပြဋ္ဌာန်း	အကြောင်းပြုဆိုပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထု ကြောင်း	အာဂါဂပါ
သန္ဒိ၅	ခန္ဓကတသိက္ခာပုဒ်(၂)ပါး။ (က) ခါး ကို ထေါက်၍သွား ဂွာတွင်း ခ်ိသွားခြင်း နေထိုင်ခြင်း မ ဂွေ ၁ င်ကျင် ဂ ခြင်း။	သဘဝထိုပြဋ္ဌာန်း	ဆဒ္ဓဂိုဂဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဓဂိုဂဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ခါး ထေ ၁ က် ၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွား ခြင်း နေထိုင်ခြင်း ကြော ၁ င့် ပညတ် တော် မူ၏။	(က) ခါး ထေါက်၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။
၃နွ်၄	ဩဂုတ္တိတသိက္ခာပုဒ် (၂) ပါး။ (က) ခေါင်းမြီးခြေ၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွားခြင်း နေထိုင်ခြင်း မ ဂွေ ၁ င်ကျင် ဂ ခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဓဂိုဂဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ခေါင်းမြီး ခြေ၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွား ခြင်း နေထိုင်ခြင်း ကြော ၁ င့် ပညတ် တော် မူ၏။	(က) ခေါင်း မြီးခြေ၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွားခြင်း။ (ခ) နေထိုင်ခြင်း။
၅။	ဥက္ကဋ္ဌိက၊ သိက္ခာပုဒ် (၂) ပါး။ (က) ခြေ ဖျား ထေါက်၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွားခြင်း မ ဂွေ ၁ င် ဂ ခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဓဂိုဂဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ခြေ ဖျား ထေါက်၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွားခြင်း ကြော ၁ င့် ပညတ် တော် မူ၏။	ခြေ ဖျား ထေါက်၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိသွားခြင်း။
၆။	ပလ္လင်္ကိကသိက္ခာပုဒ်။ ဒူး နှစ်ဘက်ကိုလက်ဖြင့် ၄ င်း၊ အ ၀ တ်သက် နှံးဖြင့် ၄ င်း၊ ဖွက်၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိ နေထိုင်ခြင်း မ ဂွေ ၁ င်ကျင် ဂ ခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဓဂိုဂဟန်း (၆) ပါး ကို့သည် ဒူး နှစ်ဘက် ကိုလက်ဖြင့် ၄ င်း၊ အ ၀ တ်သက် နှံးဖြင့် ၄ င်း၊ ဖွက်၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိထိုင် နေခြင်း ကြော ၁ င့် ပညတ် တော် မူ၏။	ဒူး နှစ်ဘက်ကို၊ လက်ဖြင့် ဖြင့် ၄ ၄ အ ၀ တ်၊ သက် နှံး ဖြင့် ဖြင့် ၄ ၄၊ ဖွက်၍ ဂွ ၁ ဂွင်း ခ်ိထိုင် နေခြင်း။

အမှတ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းမြစ်သေမှုဝိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဝ်
၇။	သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနသိက္ခာပုဒ် ဆွမ်း ကိုလေး လေး ၎င်းဂါး ခံယူရခြင်း ။	သဘဝတို့ပြည်	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ ဆွမ်း ကို လေး လေး ၎င်း မခံယူခြင်း ကြောင့်ဟုဆိုတော်မူ၏။	ဆွမ်း ကို လေး လေး ၎င်း ၎င်း မခံယူခြင်း ။
၈။	ပဋ္ဌသညိုမဋ္ဌာသိက္ခာပုဒ်။ သပိတ်၌ဘမှတ်ပြုကြွေဆွမ်း ကိုခံယူရခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ထိုထိုအရပ်သို့ကြသည်လျှက်၊ ဆွမ်း ကိုခံယူခြင်း ကြောင့်ဟုဆိုတော်မူ၏။	သပိတ်၌အမှတ်ပြုကြွေဆွမ်း ကိုမခံယူခြင်း ။
၉။	သမသုပကသိက္ခာပုဒ်။ ဆွမ်း ကိုဟင်း နှင့်သိမ်မှုံသောခံယူရခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ ဟင်း ကိုမွှေး ၄ ခံယူခြင်း ကြောင့်ပဿာဒ်ဟုဆိုတော်မူ၏။	ဟင်း မွှေး ကိုမွှေး ၄ ခံယူခြင်း ။
၁၀။	သမကိုဠကသိက္ခာပုဒ်။ ဆွမ်း ကိုသပိတ်အာသင်းအနား ၎င်း နှင့်သိမ်မှုံခံယူရခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ ဆွမ်း ကိုနှစ်ပြုံခံယူခြင်း ကြောင့်ပဿာဒ်ဟုဆိုတော်မူ၏။	ဆွမ်း ကိုသပိတ်ကွင်းအရောထက်ပိုမိုခံယူခြင်း ။

မှတ်ချက်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်တိုင်းပြည်	အကြောင်းပြချေပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂါရုဝ်
၁။	<u>သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်</u>။ သွမ်း ကို လေး ဂါး သေါအာ း သဂီထိး ရွှိ ဂ း ရဂြင် း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒ ဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒ ဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး ကို သည်၊ ဆွမ်း ကို လေး ဂ း ဌာမဂ း ခြင် း ကြောင့်၊ ပညတ် ဒေတဝိမုဏ်။	ဆွမ်း ကို လေး ဂ း ဌာမဂ း ခြင် း ။
၂။	<u>ပဉ္စသည္ဓသိက္ခာပုဒ်</u>။ သဝိတ်ဒ်ခအမှက်အသ း ထ း ဂျိဆွမ်း ကို ဂ း ရခြင် း ။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး ကို သည်၊ ထိုထို အ ရပ်သို့ကြည့်လျှက်ဆွမ်း ကို ဂ း ခြင် းကြောင့် ပညတ် ဒေတဝိမုဏ်။	သဝိတ်ဒ်ခအမှက်မထ း ဘဲဆွမ်း ကို ဂ း ခြင် း ။
၃။	<u>သပဒါနသိက္ခာပုဒ်</u>။ ဆွမ်း ကိုကို ဂ ဧသည်တ ဂ မဇိ း မူဇျိအ ဂ ဉီအကို င် း ဂါ း ရခြင် း ။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး ကို သည်၊ ထိုထိုအရပ်ရပ်သို့ကြွ နွှံကဲ့ဂျိသွမ်း ကို ဂ း ခြင် းကြောင့် ပညတ် ဒေတဝိမုဏ်။	ဆွမ်း ကိုအ ဂ ဉီအကို င် း မ ဂ း ခြင် း ။
၄။	<u>သပသုပကသုဉ္ဉနသိက္ခာပုဒ်</u>။ ဆွမ်း ကိုဟင် း နှင့်သိမ္မာ ရုံ ဂ း ရခြင် း ။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး ကို သည်၊ ဟင် း ကို ချ း ဌ ဂါ း ခြင် း ကြောင့်၊ ပညတ်ဒေါ မူဏ်။	ဟင် း ကိုဆွမ်း နှင့်သိမ္မာ ရုံ ဂ် ဂ း ခြင် း ။
၅။	<u>ထုပကသိက္ခာပုဒ်</u>။ ဆွမ်း ကိုဆလယ်ဆီ ဝမ္မ နှီ ဝ်ဖျော် ဂ း ခြင် း မ ဂ ဧဂ ဂ ဝင်ကျည် ရ ခြင် း ။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး ကို သည်၊ ဆွမ်း ကို ဆလယ်ဆီ ဝမ္မ နှီ ဝ်ဖျော် ဂ း ခြင် း ကြောင့် ပညတ် ဒေတဝိမုဏ်။	ဆွမ်း ကိုဆလယ်ဆီ ဝမ္မ နှီ ဝ်ဖျော် ဂ း ခြင် း ။

ဒုတိယ ဝဂ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပဿက်ရာတိုင်းပြဿိ	အကျော့ကြောင်းပြုသောပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဓိပ္ပာယ်
၆။	**ပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်။** ဟင်း ဂို း ဂို းနှင့်အသားငါး ဟင်း ကို့ကိုမျှား မျှား အလို၌ မိမိ အတွက် ချက်ပြုတ်စေခြင်း ဖုံး မထိုးရခြင်း။	သာဝတ္ထိပြဿိ	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ဟင်း ဂို းဂို း နှင့်ကသား ငါး ဟင်းမျှားကိုဆွမ်းနှင့်ဖုံး ထားခြင်း ကြောင့်ပညတ်ကောင်မှု၏။	ဟင်းမျှား ကိုဆွမ်း နှင့်ဖုံးထားခြင်း ။
၇။	**သူ့ပေါ ဒနဝိသာိသိက္ခာပုဒ်။** ဟင်း နှင့်ဆွမ်း ကိုမနာမ မျှားအဝိမိအာဂွက် ကောင်းမွန် ငါးရခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ဟင်းနှင့်ဆွမ်း ကိုမနာဝမျှား အဝိမိအာဂွက် ကောင်းမွန် ငါးရခြင်းကြောင့်ပညတ်ကောင်မှု၏။	ဆွမ်း နှင့်ဟင်းကိုမနာဝမျှား အဝိမိအာဂွက် ကောင်း မွန် ငါးခြင်း။
၈။	**ဥဇ္ဈာနသညိသိက္ခာပုဒ်။** ကဲ့ရဲ့ပြစ်ကင်လိုသဖြင့်၊ သူတပါး၏သဝိတ်ကိုမကြည်ရခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ကဲ့ရဲ့လိုသဖြင့် သူတပါး၏သဝိတ်ကိုကြည်ခြင်းကြောင့် ပညတ်ကောင်မှု၏။	ကဲ့ရဲ့လိုသဖြင့်သူတပါး၏သဝိတ်ကို ကြည်ခြင်း ။
၉။	**အာဘိသမာစာရိကသိက္ခာပုဒ်။** ဒေါင်း ဥအာလိုး အလွန်ကြီးမားသော ဆွမ်း ကိုပြုံကြွ မကိုးရခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ဆွမ်း လုပ်ကြွေး ကိုပြုံကြွ မပို့ ကိုးခြင်း ကြောင့်ပညတ်ကောင်မှု၏။	ဆွမ်း လုပ်ကြွေးကိုပြုံကြွ မပို့ ကိုးခြင်း
၁၀။	**မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်။** ဆွမ်း လုပ်ကိုဝိုင်း ဝန်းဖွဲ့ ပြုံကြွစီရင်မည်ဖြစ်ခြင်း ။	။	။	သဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ဖွဲ့သိမ်းသော ဆွမ်း လုပ်ကိုပြုံကြွ မပြုခြင်းကြောင့် ပညတ်ကောင်မှု၏။	ဆွမ်း လုပ်ကိုဝိုင်း ဝန်း ဖွဲ့ပြုံကြွ လုပ်ခြင်း ။

အမှတ် ၄၌	သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဘာသာပြန်	ပညတ်ကိုဆိုင်းပြသည်	အကြောင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါဂုဝ်
၁။	အနာဒရိယသိက္ခာပုဒ်။ အမှုန်းလုပ်မှုရာဂက်မှုခံကြွင်းကို မဖွယ်ရာဖြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်သို့	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ အမှုန်းလုပ်မှုရာဂက်မှုခံကြွင်း ကို ဖွင့်၍ထားခြင်း ကြောင့်ပညတ်တော်မူ၏။	အမှုန်းလုပ်မှုရာဂက်မှုခံကြွင်းကို ဖွင့်၍ထားခြင်း ။
၂။	ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်။ လက်အားလုံးကိုခံကြွင်းမှီ ထည့်၍ကြွမ်းမကျင်းခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ လက်အားလုံး ကိုခံကြွင်းမှီကာလျှိုကြွမ်းလျင်းခြင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူ၏။	လက်အားလုံး ကိုခံကြွင်းမှီကာလျှိုကြွမ်းလျင်း ခြင်း ။
၃။	သဘောဇနသိက္ခာပုဒ်။ အမှုန်းလုပ်မှုခံကြွင်း ကိုသောက်ခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ အမှုန်းလုပ်မှုခံကြွင်း ကိုသောက်ခြင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူ၏။	အမှုန်းလုပ်မှုခံကြွင်းကို သောက်ခြင်း ။
၄။	ဒိဋ္ဌဓမ္မသိက္ခာပုဒ်။ အမှုန်းလုပ်မှုကို ကြားမြင်သိရှိကြောင်း ဝန်ခံခြင်းကြောင့် ။	။	။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ အမှုန်းလုပ်မှုကို ကြားမြင်သိရှိကြောင်း ဝန်ခံခြင်း ကြောင့် ပညတ်တော်မူ၏။	အမှုန်းလုပ်မှုကို ကြားမြင်သိရှိကြောင်း ဝန်ခံခြင်း ။
၅။	ဇာဂရိယသိက္ခာပုဒ်။ ရေမွှေကာကိုရှုကာသိက္ခာပုဒ်။ အမှုန်းလုပ်မှုကို ပါး ရေစင်ခြင်းငှါ ရေမွှေခြင်း ကြောင့် ။	။	။	ဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ ရေမွှေကာကိုရှုကာ အမှုန်းလုပ်မှုကို ပါး ရေစင်ခြင်းငှါ ရေမွှေခြင်း ကြောင့် ပညတ်တော်မူ၏။	အမှုန်းလုပ်မှုကို၊ ပါး ရေစင်ခြင်းငှါ ရေမွှေခြင်း ။

နံပါတ်	သီကျဉ်ပုဒ်နှင့် ဘာသာပြန်	ပဿတိရဘို့ခြင်းပြဿနာ	အကြောင်းပြချေပုဂ္ဂိုလ်	ဝဏ္ဏကြောင်း	အဓိပ္ပါယ်
၇။	ဟတ္ထိနီဠနုကသီကျဉ်ပုဒ်။ လက်ကို ခါလှုက်ခါလှုက် မ ၎ း ရဲ့ခြင်း ။	သဝဝဘို့ပြဿနာ	ဆဒ္ဒန္တဋီရဂဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒန္တဋီရဂဟန်း (၆) ပါး ကို့သဿ်၊ လက်ကို ခါလှုက် ခါလှုက် ၎ း ခြင်း ကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	လက်ကို ခါလှုက် ၎ း ခြင်း ။
၈။	သီဇ္ဈဝကါရကသီကျဉ်ပုဒ်။ ဆွမ်း လုံး ကိုကြွေ့ကြွေ့ မ ၎ း ရဲ့ခြင်း ။	။	။	ဆဒ္ဒန္တဋီရဂဟန်း (၆) ပါး ကို့သဿ်၊ ဆွမ်း လုံး ကိုကြွေ့ကြွေ့ ၎ း ခြင်း ကြောင့် ပဿတိ ၎ ဝ် မူ၏။	ဆွမ်း လုံး ကိုကြွေ့ ၎ း ခြင်း ။
၉။	ဇိဝှိနိဠာဝရကသီကျဉ်ပုဒ်။ လျှာကိုထုက်ဖွဲ့ထုက်ဖွဲ့ မ ၎ း ရဲ့ခြင်း ။	။	။	ဆဒ္ဒန္တဋီရဂဟန်း (၆) ပါး ကို့သဿ်၊ လျှာကို ထုပ်ဖွဲ့ထုက်ဖွဲ့ ၎ း ခြင်း ကြောင့် ပဿတိ ၎ ဝ် မူ၏။	လျှာကိုထုက်ဖွဲ့ ၎ း ခြင်း ။
၁၀။	ဧပုဏပုကဝရကသီကျဉ်ပုဒ်။ ပြဉ်ပြဉ် အသံပြုခြင်း မ ၎ း ရဲ့ခြင်း ။	။	။	ကဒ္ဒန္တဋီရဂဟန်း (၆) ပါး ကို့သဿ်၊ ပြဉ်ပြဉ် အသံပြုခြင်း ၎ း ခြင်း ကြောင့် ပဿတိတော်မူ၏။	ပြဉ်ပြဉ် အသံပြုခြင်း ၎ း ခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီကဝပုဒ် နှင့်ဘဝသဝပြန်	ပညတ်ရာတိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုဆေးပုံ ဝိုလ်	ဝတ္ထု ကြောင်း	အဂါရုပ်
၁။	သုဂသုဂသီကဝပုဒ်။ ရွာပ်ရွာပ်အသံပြုကြ်မသုံးဆောင်ရာခြင်း။	ကေသမ္မိပြည်	ရဟန်း အများ	ရဟန်း ကိုသည်၊ ရွာပ်ရွာပ်အသံပြုကြ်ကို နှိုရသည်ကို ဒေသက်ကြခြင်း ကြောင့်၊ ပညတ် တော်မူ၏။	ရွာပ်ရွာပ်အသံပြုကြ်သုံးဆောင်ခြင်း။
၂။	ဟက္ကနီဒလ္လဟကသီကဝပုဒ်။ လက်ကိုလှုက်ကြ်မသုံးဆောင်ရာခြင်း။	သဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါး တို့၌လက်ကိုလှုက်ကြ်သုံးဆောင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	လက်ကိုလှုက်ကြ်သုံးဆောင်ခြင်း။
၃။	ဖဏ္ဍုနီဒလ္လဟကသီကဝပုဒ်။ သပိတ်ကိုကြာင်ခြင်းကြ်မသုံးဆောင်ရာခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါးကိုသည်၊ သပိတ်ကိုကြာင်ခြင်းကြ်သုံးဆောင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	သပိတ်ကိုကြာင်ခြင်းကြ်သုံးဆောင်ခြင်း။
၄။	ဆဒ္ဒဉ္ဇိဒလ္လဟကသီကဝပုဒ်။ ဆွမ်းကိုကိုယ်လက်ဖြင့်ယူကြ်သုံးဆောင်ရာခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါးကိုသည်၊ ဆွမ်းကိုကိုယ်လက်ဖြင့်ယူကြ်သုံးဆောင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	ဆွမ်းကိုကိုယ်လက်ဖြင့်ယူကြ်သုံးဆောင်ခြင်း။
၅။	ပါန်ယဒ္ဓဝေလကသီကဝပုဒ်။ သွားရည်သည့်ပေကုံသေသလက်ဖြင့်သေက်ရာဒွက်ကိုမကိုင်ရာခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဉ္ဇိရဟန်း (၆) ပါးတို့သည်၊ သွားရည်သည့်ပေကုံသေသလက်ဖြင့်သေက်ရာဒွက်ကိုကိုင်ခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	ပေကုံသေသလက်ဖြင့်သေက်ရာဒွက်ကိုကိုင်ခြင်း။
၆။	ဘသိတ္ထကသီကဝပုဒ်။ သွားရည်သည့်ဆွမ်းလုံးနှင့်တကွသေသပ်စွာ ရရကိုရဘဲစွာ ဝါးမြိုခြင်းမှ မရှောင်ကြခြင်း။	ဘဂ္ဂိုဠ်ပြည်	ရဟန်းအများ	ရဟန်း ကိုသည်၊ သွားရည်သည့်ဆွမ်းလုံးနှင့်တကွသေသပ်စွာ ရရကိုရဘဲစွာ ဝါးမြိုခြင်း ကြောင့်ပညတ် တော်မူ၏။	သွားရည်သည့်ဆွမ်းလုံးနှင့်တကွသေသပ်စွာ ရရကိုရဘဲစွာ ဝါးမြိုခြင်း။

နံပါတ်စဉ်	သီကာပုဒ်နှင့် ဘာသာပြန်	ပဿဂ်ရာတိုင်း ပြဿ်	အကြောင်းပြုဃိပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အဂ်ိရပ်
၉။	ဆဋ္ဌ ပါဂိသိကဝဗ္ဗဒ်။ ထီး ကိုင်ထား သမိမနာပမ ဖျား သူအား ကရား မဟေဝရ ခြင်း ။	ဘဂ္ဂတိုင်း	ရဟန်း အများ	ရဟန်း တို့သည်ထီး ကိုင်ထား သော သူ အား တရား ကို ဟောခြင်း ကြောင့် ပဿဂ် ဟု ဆိုမူ၏။	ထီး ကိုင်ထား သူအား ဘရား ဟောခြင်း ။
၈။	ဒုက္ခ ပါဂိသိကဝဗ္ဗဒ်။ တုတ်ကိုင်ထား သော မနာပမ ဖျား သော သူအား တရား မဟော ရခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဗ္ဗ ဂို ရဟန်း (၆) ပါး	သဗ္ဗ ဂို ရဟန်း (၆) ပါး ကို့သည်၊ တုတ်ကိုင် ထား သော သူ အား တရား ဟောခြင်း ကြောင့် ပဿဂ် ဟု ဆိုမူ၏။	ဘုတ်ကိုင်ထား သူ အား ဘုရား ဟော ခြင်း ။
၇။	သတ္တမ ပါနိသိကဝဗ္ဗဒ်။ ခါး ကိုင်ထား သော မနာပမ ဖျား သော သူအား တရား မ ဟော ရခြင်း ။	။	။	ကဗ္ဗ ဂို ရဟန်း (၆) ပါး ကို့သည်၊ ခါး ကိုင် ထား သော သူ အား တရား ဟောခြင်း အကြောင့် ပဿဂ် ဟု ဆိုမူ၏။	ခါး ကိုင်ထား သူ အား ဘုရား ဟော ခြင်း ။
၁၀။	အဋ္ဌမ ပါဒကိသိကဝဗ္ဗဒ်။ လက်နှက်ကိုင်ထား သော မနာပမ ဖျား သော သူအား တရား မဟော ဝခြင်း ။	။	။	သဗ္ဗ ဂို ရဟန်း (၆) ပါး ကို့သည်၊ လက်နှက် ကိုင်ထား သော သူ အား၊ တရား ဟော ခြင်း ကြောင့် ပဿဂ် ဟု ဆိုမူ၏။	လက်နှက်ကိုင်ထား သော သူ အား တရား ဟောခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သိက္ခာပုဒ်နှင့်ဘာသာပြန်	ပညတ်ရာဘိုင်းပြည်	အကြောင်းပြုဆိုပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အာဂါရပ်
၁။	<u>ပါဒုကာဝုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်</u>။ သင်္ဃသား ဖုတပိဏ်နပ်စီး သောမနား မဖျားသော သူအား ဘုရားမဟော်ရခြင်း ။	သာဝတ္ထိပြည်	ဆဒ္ဒ ဂိုဏဟန်း (၆) ပါး	ဆဒ္ဒ ဂိုဏဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ သင်္ဃသား ဖုတပိဏ်နပ်စီးသော်သူအား ဘုရား ကို ဟောခြင်း ကြောင့် ပညတ် ကောင်မူ၏။	သင်္ဃသား ဖုတပိဏ်နပ်စီးသော သူအား ဘုရား ဟောခြင်း ။
၂။	<u>ဥပါဟနာဝုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်</u>။ ဘိနပ်စီး သောမနား မနာမဖျား သော်သူအား ဘုရား မဟောရခြင်း ။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂိုဏဟန်း (၆) ပါး ကို့သည်၊ ဘိနပ်စီး သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ကြောင့် ပညတ် ကောင်မူ၏။	ဘိနပ်စီး သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ။
၃။	<u>ယာနာရုတသိက္ခာပုဒ်</u>။ ယာဉ်စီး သောမနာမဖျား သူအား ဘုရား မဟောရခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂိုဏဟန်း (၆) ပါး ကို့သည်၊ ယာဉ်စီး သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ကြောင့် ပညတ် ကောင်မူ၏။	ယာဉ်စီး သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ။
၄။	<u>ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပုဒ်</u>။ အိပ်ရာခင်းနေ သောမနာမဖျား သောသူအား ဘုရား မဟောရခြင်း။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂိုဏဟန်း (၆) ပါး ကို့သည်၊ အိပ်ရာခင်းနေ သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ကြောင့် ပညတ် ကောင်မူ၏။	အိပ်ရာခင်းနေ သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ။
၅။	<u>ပလ္လတ္ထကနီသီနူသိက္ခာပုဒ်</u>။ ခုံး နှင့်ဘက်ကိုလက်ဖြင့်ယှက်ယှက်ထိုင်နေ သောမနာမဖျား သောသူအား ဘုရား မဟောရခြင်း ။	။	။	ဆဒ္ဒ ဂိုဏဟန်း (၆) ပါး ကို့သည်၊ ခုံး နှင့်ဘက်ကိုလက်ဖြင့်ယှက်ယှက်ထိုင်နေ သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ကြောင့် ပညတ် ကောင်မူ၏။	ခုံး နှင့်ဘက်ကိုလက်ဖြင့်ယှက်ယှက် ထိုင်နေ သောသူအား ဘုရား ဟောခြင်း ။

အမှတ် စဉ်	သီကျဝစ္ဆဒိန္ဒဇာဘသဒ္ဒပြန်	ပသ္သတိရဘတိုင်း ပြန်ဆို	အကြောင်းပြုသမုဋ္ဌာန်လာ	ဝဿကြောင်း	အဓိပ္ပါယ်
၆။	<u>ဧဝဋ္ဌိတ သီသသီကျဝပုဒ်။</u> ဆံဧမ ပေါ် အောင်ဦးခေါင်း ကို ဂုဏ်ပတိထဝ်း သေါမနဿမဖွဝ်း သေါ်သူအာဝ်းတဂုဝ်းမဟော ဂုခြင်း ။	သဒ္ဒဝတ္ထုပြန်ဆို	ဆဇ္ဇဘိဂုဟန်း (၆) ပါး	ဆဇ္ဇဘိဂုဟန်း (၆) ပါး တိုသည်၊ ဆံဧမ ပေါ် အောင်ဦးခေါင်း ကို ဂုဏ်ပတိထိုးသေါ်သူအာဝ်းတဂုဝ်း ဟောခြင်း ကြောင့် ပသ္သာတော် မူ၏ ။	ဆံဧမ ပေါ် အောင်ဦးခေါင်း ကို ဂုဏ်ပတိထိုး သေါ်သူအာဝ်းတဂုဝ်း ဟောခြင်း ။
၇။	<u>ဩဂ္ဂဘိတသီသသီကျဝပုဒ်။</u> ဦး ခေါင်း ဩဂ်သေါမနဿမဖွဝ်း သေါ်သူအာဝ်းတဂုဝ်းမဟော ဂုခြင်း ။	။	။	ဆဇ္ဇဘိဂုဟန်း (၆) ပါး တိုသည်၊ ဦးခေါင်း ဩဂ်သေါမနဿမဖွဝ်း သေါ်သူအာဝ်းတဂုဝ်း ဟောခြင်း ကြောင့် ပသ္သာတော် မူ၏ ။	ဦး ခေါင်း ဩဂ်သေါသူအာဝ်းတဂုဝ်း ဟောခြင်း ။
၈။	<u>ဆမဘသီကျဝပုဒ်။</u> နေရာဒ္ဓိထိုင်နေ သေါမနဿမဖွဝ်း သေါ်သူအာဝ်း မြေဒ္ဓိထိုင်လျက်တဂုဝ်း မဟောဂုခြင်း။	။	။	ဆဇ္ဇဘိဂုဟန်း (၆) ပါး တိုသည်၊ နေရာဒ္ဓိကိုင်နေ သေါ်သူအာဝ်း မြေဒ္ဓိထိုင်လျက်တဂုဝ်း ဟောခြင်း ကြောင့် ပသ္သာတော် မူ၏ ။	နေရာဒ္ဓိထိုင်နေ သေါသူအာဝ်း မြေဒ္ဓိထိုင်လျက်တဂုဝ်း ဟောခြင်း ။
၉။	<u>နီဂ်ိသနသီကျဝပုဒ်။</u> မြင့်သေါနေ ရာဒ္ဓိထိုင်နေ သေါမနဿမဖွဝ်း သေါ်သူအာဝ်းနိမ့် သေါနေရာဒ္ဓိထိုင်လျက်တဂုဝ်း မဟောဂုခြင်း ။	။	။	ဆဇ္ဇဘိဂုဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ မြင့်သေါ နေရာဒ္ဓိထိုင်နေ သေါ်သူအာဝ်းနိမ့် သေါနေရာဒ္ဓိထိုင်လျက်တဂုဝ်း ဟောခြင်းကြောင့် ပသ္သာတော် မူ၏ ။	မြင့် သေါနေရာဒ္ဓိထိုင်နေသေါ်သူအာဝ်းနိမ့် သေါနေရာဒ္ဓိထိုင်လျက်တဂုဝ်း ဟောခြင်း ။
၁၀။	<u>ဋ္ဌိတသီကျဝပုဒ်။</u> ထိုင်နေ သေါမနဿမဖွဝ်း သေါ်သူအာဝ်း ဂုဝ်လျက်၊ တဂုဝ်း မဟောဂုခြင်း ။	။	။	ဆဇ္ဇဘိဂုဟန်း (၆) ပါး တိုသည်၊ ထိုင်နေ သေါ်သူအာဝ်း ဂုဝ်လျက်တဂုဝ်း ဟောခြင်း	ထိုင်နေ သေါသူအာဝ်း ဂုဝ်လျက်၊ တဂုဝ်း ဟောခြင်း ။

အမှတ်စဉ်	သီဇာပုဒ်နှင့် ဘာသာပြန်	ပဿတ်ဂါထာကိုင်းပြည့်	အကြောင်းပြုသပါပုဂ္ဂိုလ်	ဝတ္ထုကြောင်း	အကိုရဝါဒ
၁၁။	<u>ပဋ္ဌ တေဘဂဠန်ဆသိက္ခာပုဒ်</u>။ ရွှေကသွား သေဘမနာဓ ဖွား သေသူအား နေဘက် က လိုက်လျက်ဘရာ်း မဟေဘရခြင်း	ဆာဝဝကိုပြည့်	ဆဗ္ဗဒ္ဓိရဟန်း (၆) ပါး	ဆဗ္ဗဒ္ဓိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည် ရွှေကသွား သေသူအား နေဘက်ကလိုက်လျှင် ကရာ်း ဟေဘခြင်း ကြောင့် ပဿတ်တော်မူ၏။	ရွှေကသွား သေသူအား နေဘကလိုက်၍ကရာ်း ဟေဘခြင်း ။
၁၂။	<u>ဥပ္ပ သေနဂဠန်ဆသိက္ခာပုဒ်</u>။ ခရိုး လမ်း အကိုင်း သွား သေဘမနာဓဖွား သေ၊ သူအား ခရိုး လမ်း မဟုတ်ဘဲသွား လျှောက်တရာ်း မဟေဘရခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဒ္ဓိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည် ခရိုး လမ်း အကိုင်း သွား သေသူအား ခရိုး လမ်း မဟုတ်ဘဲသွား ၍တရာ်း ဟေဘခြင်း ကြောင့် ပဿတ်တော်မူ၏။	ခရိုး လမ်း အကိုင်း သွား သေသူအား ခရိုးလမ်း မဟုတ်ဘဲသွား ၍ဘရာ်း ဟေဘခြင်း ။
၁၃။	<u>ဥဒကဥဇ္ဈာဝရသိက္ခာပုဒ်</u>။ ကျင်ကြီး ဃုင်ငယ်ကို မနာဓ ဖွား ဘဲရဝိသျှက် မဥနှိုရခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဒ္ဓိ ရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ ရဝိသျှက်ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ဥနှိခြင်း ကြောင့် ပဿတ်တော်မူ၏	ရဝိသျှက်၊ ကျင် ကြီးကျင်ငယ်ကို ဥနှိုရခြင်း ။
၁၄။	<u>ဟရိတေဥဇ္ဈာဝရသိက္ခာပုဒ်</u>။ နီမ်း သေါမြက်သစ်ပင်ဂျိရာ အရဝိန်ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တ်ထွေး ကိုမနာဓဖွား ဘဲမဥနှိုရခြင်း။	။	။	ဆဗ္ဗဒ္ဓိရဟန်း (၆) ပါး ကိုသည်၊ နီမ်း သေါမြက်သစ်ပင်ဂျိရာအရဝိန်ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တ် ထွေး ကို ဥနှိခြင်းကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	နီမ်း သေါမြက်သစ်ပင်ဂျိရာ အရဝိန်ကျင်ကြီး-ကျင်ငယ်ဘဲထွေး ကို ဥနှိခြင်း ။
၁၅။	<u>ဥဒဒကဥဇ္ဈာဝရသိက္ခာပုဒ်</u>။ လူတိုသုံး ဆောင် သေါရေခ်ိ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တ် ထွေး ကို မနာဓ မဲဖွား ဘဲမ ထွေး ဂရခြင်း ။	။	။	ဆဗ္ဗဒ္ဓိရဟန်း (၆) ပါး တို့သည်၊ လူတို့သုံး ဆောင် သေါ ရေခ်ိကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တ် တွေး ကို ထွေး ခြင်း ကြောင့် ပဿတ် တော်မူ၏။	လူတို့သုံး ဆောင် သေါ ရေခ်ိ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တ် တွေးကို ထွေး ခြင်း ။

ရဟန်း တော်တို့ကုစ်ဝတ် (၂၂၇) ပါး

